İNEGÖL TİCARET VE SANAYİ ODASI

İNEGÖL EKONOMİ RAPORU

2017

Bilgi Hizmetleri ve Projeler Müdürlüğü

Yeni Türkiye'mizi lâyık olduğu yüceliğe ulaştırabilmek için mutlaka iktisadiyatımıza birinci derecede ve en çok ehemmiyet vermek mecburiyetindeyiz. Zamanımız tamamen bir iktisat devrinden başka bir şey değildir.

ÖNSÖZ

İnegöl Ticaret ve Sanayi Odası, faaliyette olan dört bini aşkın üyesinden aldığı güçle sürekli büyümekte ve geleceğe doğru emin adımlarla ilerlemektedir.

80'li yıllardan itibaren sanayileşmeye başlayan İnegöl bugün yıllık 1 milyar doların üzerinde dış ticaret hacmine sahip olmuştur. Nüfusu 300 bine yaklaşan İnegöl'ümüzde; gelişim ve değişimin etkilerini hem iş yaşantımızda, hem de günlük yaşantımızda görüyoruz.

Şu bir gerçek ki; *İnegöl Ticaret ve Sanayi Odası sahip olduğu vizyon ve yönetim anlayışı sayesinde bu güne kadar olduğu gibi, bundan sonra da İnegöl'ün değişim ve gelişim sürecinde etkili olmaya devam edecektir.*

Elbette; İnegöl Ticaret ve Sanayi Odası'nın daha güçlü bir yapıya ulaşması, İnegöl'ün gelişimi açısından da gereklidir. Kuşkusuz ki İnegöl Ticaret ve Sanayi Odası'nın daha da güçlenmesi, İnegöl'ün geleceğine büyük katkı yapacaktır.

Bu düşüncelerden yola çıkarak; İnegöl'ün ekonomik fotoğrafını çekmeyi temel alan ve şu an elinizde bulunan, ***'Ekonomi Raporunu'*** *hazırladık. Rapor İnegöl'ün ekonomik yapısını, güçlü yanlarını ve fırsatlarını gözler önüne serecek, zayıf yönlerinin ve gelişimindeki tehditlerin önceden tespit edilerek zamanında alınacak önlemler ile fırsata dönüştürülmesine katkı sağlayacaktır.*

Raporun hazırlanması sırasında katkılarından dolayı; tüm dış paydaşlarımıza, üyelerimize, Meclisimize, Yönetim Kurulumuza, çalışanlarımıza ve emeği geçen herkese teşekkürlerimi sunarım.

İnegöl Ticaret ve Sanayi Odası olarak; ***"İnegöl'ün sürekli gelişmesinde daima öncü olma"*** *hedefimize ulaşmamızda rehberimiz olması temennisi ile…*

Saygılarımla,
İnegöl, 2017

Metin ANIL
İnegöl Ticaret ve Sanayi Odası
Yönetim Kurulu Başkanı

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ **2**
İÇİNDEKİLER **3**
1. GİRİŞ **4**
2. DURUM ANALİZİ **5**
2.1. Tarihsel Gelişim Süreci 5
2.1.1. İnegöl'ün Tarihçesi 5
2.1.2. İnegöl'de Sanayi ve Ticaretin Tarihçesi 5
2.1.3. İnegöl Ticaret ve Sanayi Odası'nın Tarihçesi 7
3. EKONOMİK VE SOSYAL ANALİZ **8**
3.1. İklim ve Coğrafi Konum 8
3.2. Ulaşım 9
3.2.1. Karayolu Araç Geçiş İstatistikleri 11
3.3. Turizm 11
3.3.1. Konaklama 11
3.3.2. Oylat Kaplıcaları 12
3.4. Nüfus 13
3.5. Organize Sanayi Bölgeleri 19
3.5.1 İnegöl Organize Sanayi Bölgesi 19
3.5.2. İnegöl Mobilya Ağaç İşleri İhtisas Organize Sanayi Bölgesi 21
3.5.3. İnegöl-Yenice Islah Organize Sanayi Bölgesi 22
3.6. İnegöl'deki Esnaf ve Sanatkâr Odaları 22
3.6.1. İnegöl Marangozlar ve Mobilyacılar Odası 22
3.6.2. Diğer Esnaf ve Sanatkar Odaları 23
3.7. Sağlık 24
3.7.1 İnegöl Devlet Hastanesi 24
3.7.2. Aile Sağlığı Merkezleri 24
3.7.3. Sağlık EvIeri 25
3.8. Enerji Tüketimi 25
3.8.1 Elektrik Enerjisi Tüketimi 25
3.8.2 Doğalgaz Tüketimi 26
3.9. Eğitim 27
3.10. İnegöl'ün Dış Ticaret İstatistikleri ve Mobilya Sektörü 31
3.10.1. İnegöl'ün Dış Ticaret İstatistikleri 31
3.10.2. İnegöl Gümrük Müdürlüğü 39
3.10.3. Türk Mobilya Sektörü 40
3.10.4. İnegöl Mobilya Sektörü 56
3.11. Binek Araç ve Tescil İstatistikleri 58
3.11. Tarım ve Hayvancılık 59
3.13. İnegöl'ün İşsizlik Rakamları 65
4. İNEGÖL TİCARET VE SANAYİ ODASI **68**
4.1. Üye İlişkileri 68
4.1.1. İnegöl Ticaret ve Sanayi Odası Üye Profili 68
4.2. Firma Açılış ve Kapanışları 69
4.3. SWOT (GZFT) Analizi 70
4.4. PEST Analizi 72
SONUÇ **75**
KAYNAKÇA **76**
PAYDAŞLAR **76**

1. GİRİŞ

"Hedefi olmayan gemiye hiçbir rüzgâr yardım edemez."

Montaigne

İnegöl Ticaret ve Sanayi Odası'nın geleceğini kendi lehine yönlendirmesine olanak tanımak, kurum kültürünün ve kimliğinin oluşumuna, gelişimine, güçlendirilmesine destek olacak, kaynaklarımızın stratejik önceliklere göre dağıtılmasını sağlamak, kaynaklarımızın etkin kullanılıp kullanılmadığını izlememizi sağlamak, belirsizliklerle başa çıkma konusunda bize sistematik bir yaklaşım sunacak ve mali yönetimimize etkinlik kazandıracak İnegöl Ekonomi Raporu yalnızca kurumumuza değil, tüm paydaşlarımıza ve İnegöl'e yarar sağlayacaktır.

2. DURUM ANALİZİ

2.1. Tarihsel Gelişim Süreci

2.1.1. İnegöl'ün Tarihçesi

İnegöl'ün tarihi, 1847 ve 1942 yıllarında yapılan arkeolojik kazılardan elde edilen bulgulara göre M.Ö. 3.000 yıllarına kadar uzanmaktadır. 5.000 yıllık bir geçmişe sahip İnegöl'de sırasıyla Hititler (M.Ö.2.000), Bitinyalılar (M.Ö.7.yy.), Lidyalılar (M.Ö.6.yy.), Persler (M.Ö.5.yy.), Makedonyalılar (M.Ö.5.yy.) hüküm sürmüşlerdir. M.Ö. 2. yüzyılın sonlarında Bergama Krallığı ile beraber Roma İmparatorluğu hâkimiyeti altına giren İnegöl, M.S. 395 yılında Roma İmparatorluğu'nun bölünmesinden sonra, Bizans İmparatorluğu egemenliğine geçmiştir. Uzun süre Bizans İmparatorluğu egemenliğinde kalan İnegöl, 1071 Malazgirt Zaferi'nden sonra kısa bir süre içinde Anadolu'nun Türkler tarafından fethiyle birlikte Selçuklu hâkimiyeti altına girdi (1078). Ancak Haçlıların İznik'i geri almak için yaptıkları Haçlı Seferi sonucunda 1097 yılında tekrar Bizans egemenliğine bırakıldı. Bu tarihten sonra birkaç kez daha Türkler ve Bizans İmparatorluğu arasında el değiştiren İnegöl, Osmanlı Beyliği'nin kuruluşuna kadar Bizans hâkimiyeti altında kalmaya devam etti.

Osmanlı Beyliği'nin kuruluş yıllarına denk gelen dönemde (1299-1300) Osman Bey'in yakın dostu ve komutanlarından biri olan Turgut Alp, İnegöl'ün fethini gerçekleştirdi. (Bugün ilçemizin bir mahallesi ve bir köyüne Turgut Alp'in adı verilmiştir.)

2.1.2. İnegöl'de Sanayi ve Ticaretin Tarihçesi

İnegöl'ün ticaret hayatı 1904'te Hocaköy'de Ömer Bey ve arkadaşlarının kurduğu dokuma fabrikası ile başlar diyebiliriz. Daha sonra ise Cuma Mahallesi'nde Kasapzade Emin, Yenice Mahallesi'nde Ayazzade Efendiye ait tahin imalathanesi yanında Kemalpaşa Mahallesi'nde İsmail Zühtü Efendi'nin sandık imalathanesi ve Orhaniye Mahallesi'nde İlyas Usta'nın araba tekerleği başlığı imalathaneleri ile ticaret ve zanaat faaliyetleri devam eder. 1927 yılında ise üç dokuma fabrikası, iki tahıl fabrikası, bir kereste fabrikası, iki tereyağı, yoğurt ve peynir imalathanesi, Romanya göçmeni Salih Anıl'ın mısır kırma makineleri ve yün tarakları ile bir de çorap ve fanila imalathaneleri kurularak gelişme devam eder. 1927 yılında Ticaret Odası'nda 10 adet birinci sınıf, 15 adet ikinci sınıf, 60 adet üçüncü sınıf ve 285 adet dördüncü sınıf esnaf olmak üzere 370 üye kayıtlıdır. Ayrıca 102 adet de küçük esnaf ve zanaatkâr da tescil edilmiştir.

İnegöl ve yakın çevresi zengin orman varlığına sahip olduğundan, başlangıçtan itibaren ağaç ve kereste işletmeciliği üzerine faaliyet ön planda olmuştur. 1922 yılında İbrahim Bosnalı, Şakir Lakşe ve Zihni Efendi gibi ortaklar tarafından Kemalpaşa Mahallesi'nde kurulan Uludağ ve Karabel Ormanları Kereste İşletmesi adlı şirket uzun yıllar varlığını sürdürmüştür. Yine Hasan Mutlu ve çocuklarının Cerrah'ta, Cafer ve Abdülselam Cumhur kardeşlerin Paşabey Çıkmazı'ndaki fabrikalarında dönemin en sağlam sandalyelerinin üretildiği rivayet edilir. O yıllarda ayrıca makineli tarım öncesinde çiftçinin en önemli araçlarından biri olan döğen imalatı da yapılmaktaydı. İnegöl'de üretilen döğenlerin büyük bir kısmı ülkenin değişik yörelerine gönderilmekteydi. İlyas Usta'nın ürettiği araba başlıkları, Şamlı Hasan Usta ve diğer birçok araba imalatçısının Ankara Caddesi'ndeki imalathanelerinde yaptıkları at arabaları da ülkenin her yerinde beğeni ile alıcı bulmaktaydı.

Hasan Mutlu'nun 1943'ten sonra yaptığı girişimle İnegöl'de artık mobilya imalatına geçilmiş oldu. O yıllara kadar at arabası, tahta kaşık, sandalye ve sandık imal eden İnegöl'deki zanaatkârlar artık mobilya imal etmeye başladılar. 1945 yılında ise Mehmet Güryıldız kendi tasarımı olan ilk mobilyayı üretti. O yıllarda İnegöl'de üretilen ve ilçe dışına satışı yapılan başlıca ürünler tütün, tahıl, kereste, koza, yaş sebze ve kuru meyveden oluşmaktaydı.

İlçemizde fabrika olarak adlandırabileceğimiz ilk tesis 150 girişimcinin bir araya gelerek kurdukları ve 4 Ağustos 1957'de günlük 24 bin kapasiteyle üretime başlayan tuğla fabrikasıdır. O tarihten sonra hızlı bir kalkınma süreci içine giren İnegöl'de irili ufaklı özel sanayi yatırımları yapılmaya başlanmıştır.

1967 yılında İnegöl ve çevresinin tütün üreticisinin elindeki tütünü işlemek amacıyla Gümrük ve Tekel Bakanlığı bünyesinde Tekel Yaprak Tütün ve İşletme atölyesi kurulmuş, Cerrah yolu üzerindeki Tekel'e ait tütün depolarının olduğu yerde 90'lı yılların başında Tekel'e bağlı Kibrit Fabrikası faaliyete geçirilmiştir. Tütün İşletme Atölyesi, Kibrit Fabrikası birlikte faaliyetini sürdürdükten sonra, önce tütün işletme atölyesi ardından da 2001 yılında Kibrit Fabrikası faaliyetine son verilmiştir. Kibrit fabrikasının bulunduğu yerde Uludağ Üniversitesi'ne tahsis edilmiş ve bu bina İnegöl Meslek Yüksek Okulu ve İnegöl İşletme Fakültesi olarak hizmet vermektedir.

Bugün 4000 dönüme yakın kurulu alan üzerinde 3000 civarında iş yerinde üretilen mobilyaların çeşitleri ve modelleri oldukça zengindir. Mobilya sanayisi; her zevk ve bütçeye uygun mobilya imalatı ile ülke ve dünya insanına hizmet vermektedir. Özellikle 2000 yılından

sonra mobilyada büyük bir ihracat faaliyeti göze çarpmaktadır. İhracata bağlı olarak üretimde teknolojide yenilikler, kalitede ve hedeflerde yükseliş, tasarımda ise modüler sistemler kendini hissettirmektedir. Yine 2000'li yıllardan itibaren mobilya sektöründe fabrikalaşma ve markalaşma faaliyetleri hız kazanmıştır.

2.1.3. İnegöl Ticaret ve Sanayi Odası'nın Tarihçesi

Osmanlı salnamelerindeki kayıtlara göre 1890 yılında Başkanlığını Hatip Hoca Mustafa Efendi'nin yaptığı, Dağıstani Hacı Mehmet Efendi, Bosnalı Hacı Yunus Ağa ve Benzarskikors Efendi'nin oluşturduğu 4 kişilik heyet tarafından Ticaret ve Ziraat Odası kurulmuştur. 1890 yılında Amerika'nın Chicago (Şikago) şehrinde yapılacak "Chicago Ticaret ve Endüstri Fuarı" için davetiye gönderilen 15 odadan biri, İnegöl Ticaret ve Sanayi Odası'dır.

1889 yılında İnegöl'de şehir merkezi ve köylerinde ipek kozası işleyen 60 mancınık ve 5 ipek fabrikası olduğu tespit edilmiştir.

XIX. yüzyıl sonunda İnegöl'de 13 han, 89 kahvehane, 574 dükkân, 16 fırın, 15 debbağhane, 16 yağhane, 16 kiremithane, 13 böcekhane, 8 ipek fabrikası, 74 değirmen, 11 mağaza ve bir otel bulunmaktadır. O dönemde İnegöl kasaba merkezi, iki nahiyesi ve 80 köyünde yaşayan nüfus 50.000 dolaylarındadır.

1905 yılında; Ticaret, Zanaat ve Ziraat Odası olarak adı geçen Ticaret ve Sanayi Odası, 1910'lu yıllarda da İnegöl Ticaret ve Sanayi Odası adını almıştır.

İnegöl'ün ekonomik hayatında önemli bir yeri olan İnegöl Ticaret ve Sanayi Odası'nın üye sayısı İnegöl'ün gelişmesine paralel olarak her geçen gün artmaktadır.

3. EKONOMİK VE SOSYAL ANALİZ

3.1. İklim ve Coğrafi Konum

İnegöl'ün iklimi Karadeniz ile Akdeniz iklimi arasında geçiş karakteri göstermektedir. Bölgede ılıman Marmara iklimi görülür. Yaz ayları daha çok Akdeniz iklimine benzer. Sıcak ve az yağışlıdır. Kış ayları ise soğuk ve bol yağışlıdır. Kar yağışları normal, don olayları fazladır. Yıllık ortalama sıcaklık 12,4 ^{o}C'dir. Yaz sıcaklık ortalaması 21,9 ^{o}C, Kış sıcaklık ortalaması ise 2,3 ^{o}C'dir. Bu güne kadar ölçülen en yüksek sıcaklık 41,2 ^{o}C ile Ağustos ayına aittir. En düşük sıcaklık ise -22,7 ^{o}C olarak ölçülmüştür.

İnegöl, Anadolu Yarımadası'nın kuzeybatısında, Marmara Bölgesi'nin güneydoğusunda yer alır. 40° 09' derece kuzey enlemi 29° 49' doğu boylamı arasındadır.

İnegöl'ün tamamı Marmara Bölgesi sınırları içinde olup konumu itibariyle de Marmara Bölgesi güney sınırlarını belirler. Bursa'nın güneydoğusundaki İnegöl'ün kuzeyinde Yenişehir ilçesi, güneyinde Kütahya ili, güneybatısında Keles ilçesi ve güneydoğusunda Bilecik bulunmaktadır. Bu sınırlar içindeki İnegöl'ün yüzölçümü 1031 km^2'dir. İnegöl'ün güneybatısından başlayan dağlar güneydoğusuna, doğudan başlayan dağlar da kuzeybatısına kadar ulaşmaktadır. Çevresindeki dağların belirlediği sınırlar içinde bulunan İnegöl Ovası'nın uzunluğu, Akıncılar Yöresi Kurşunlu Kasabası arasında 24 km'yi bulmaktadır. Batıdaki Yenice Kasabası yakınlarına 3-4 km olan genişliği, Hocaköy yakınlarında 9 km'dir. Doğuya doğru 4 km, Çitli Köyü'nde 2,5 km, Kurşunlu Kasabası çevresinde ise 1 km'ye düşer. Etrafı çevreleyen dağların ortasında, denizden yüksekliği 300-350 metreyi bulan, 142 km'lik bir ova mevcuttur. İnegöl Ovası kuzeyde Küpeli Tepe (558 m.) ve Karadoğu Tepesi (534 m.) ile Yenişehir Ovası'ndan ayrılmaktadır. Doğusunda Ağı Dağı (1030 m.), batısında Uludağ ve güneyinde ise Uludağ uzantısı olan Domaniç Dağı (1794 m.) ile çevrelenmiştir. İnegöl'ü çevreleyen dağ ve platolar içinde en yüksek yer, 2470 m. ile Uludağ üzerinde bulunan Kuzyatağı Tepesi'dir.

İnegöl'ün güneyindeki Uludağ'ın eteklerinden, batıdaki Mezit Köyü'ne kadar çam ormanları ile kaplı birçok yayla bulunmaktadır. Bunlar; Taraklı, Bataklı, Arap Oturağı, Alaçam, Eğrelti, Yanaklı, Paşa Çayırı, Boğazova, Çiçek, Ardıçlı, Paşaalan, Gökgeliş, Sarıçayır ve Arpalık yaylalarıdır. İnegöl toprakları, çevre dağların yüksek kesimlerinde doğan irili ufaklı birçok akarsu ile bölünmektedir. En önemlileri Kocadere, Karadere, Hocaköy Deresi, Bedre Deresi, Akçasu Deresi, Çandır Deresi, Mezit Deresi'dir ve bu dereler çeşitli

yerlerde şelaleler oluşturmaktadır. Bu akarsuların önlerine baraj ve göletler yapılarak sulama alanında yararlanılmaktadır. Bursa Ovası sularını Marmara Denizi'ne gönderirken, İnegöl Ovası'nın suları Karadeniz'e dökülür.

3.2. Ulaşım

İnegöl'ü çevre il ve ilçelere bağlayan üç farklı düzeyde karayolu ulaşım şebekesi bulunmaktadır.

TCK Devlet Karayolları Ağı: (Toplam 112 km)

1. Bursa-İnegöl-Ankara TCK Devlet Karayolları
2. İnegöl-Yenişehir-İznik TCK Devlet Karayolları
3. İnegöl-Tahtaköprü-Domaniç TCK Devlet Karayolları

İl ve Köy Yolları Ağı: (Toplam 280 km)

1. İnegöl-Hasanpaşa-Kurşunlu-Pazarcık yolları
2. İnegöl-Gündüzlü-Oylat yolları
3. İnegöl-Tekke Köyü-Bilecik yolu

Değişik Özellikli Yollar: (Stabilize 280 km)

Tesviye 69 km ve ham 73 km, köy yollarının toplamı 222 km'dir.

Türkiye'de tarım ve sanayinin birlikte gelişme gösterdiği önemli şehirlerden biri olan Bursa'ya 45 km uzaklıkta bulunan İnegöl ekonomik gelişme bakımından Bursa'ya benzer özellikler göstermektedir. Güney Marmara'dan İç ve Batı Anadolu'ya ulaşım İnegöl üzerinden yapılmaktadır. Bu durum İnegöl'ün gelişmesinde en önemli etkendir. Karayolu ulaşımının yeterli seviyede olması ve son dönemde yapılan yol çalışmalarıyla ulaşımın daha da rahatlamasıyla ekonomik gelişim hızlanacaktır. Özellikle Gemlik ve Mudanya Limanlarına 1-1,5 saatte karayolu ile ulaşmak mümkündür. Yenişehir Uluslararası Havaalanı ise yarım saatlik mesafededir. İnegöl-Yenişehir arasındaki yolun genişletilmesiyle havaalanına ulaşım daha da kolaylaşacaktır. Devlet karayolları ağına dahil yol uzunluğu toplam 112 km'dir. Bu yollardan Yenişehir, Bozüyük ve Domaniç'e ulaşım yapılmaktadır.

Köy yolları ağı ise toplam 280 km'dir. Ara yollarda kalan birkaç köy dışında köy yolları ağının tamamına yakını asfalttır. Bursa-İnegöl-Bozüyük yolu üzerinden İstanbul,

Eskişehir ve Ankara'ya ulaşım sağlanırken, İnegöl-Yenişehir yolu üzerinden İznik ve Bilecik'e gidilebilmektedir. Bu yol aynı zamanda İstanbul'a ulaşım için alternatif bir yol olarak da tercih edilmektedir. İnegöl-Tahtaköprü-Domaniç yolu üzerinden ise Kütahya ve İç Batı Anadolu'ya ulaşım yapılabilmektedir. İnegöl-Kurşunlu-Pazaryeri yolu ise Mezit yolu açılmadan önce Bilecik ve Bozüyük'e ulaşımı sağlamaktayken, dik ve virajlı oluşu nedeniyle artık tercih edilmemektedir.

Bursa										
45	**İnegöl**									
34	75	**Gemlik**								
87	49	48	**İznik**							
65	113	98	175	**K.Bey**						
67	112	97	146	135	**Keles**					
30	75	60	109	98	97	**Mudanya**				
87	131	116	165	18	153	126	**M.K.Paşa**			
65	105	90	139	128	86	96	146	**Orhaneli**		
48	90	118	30	116	115	78	134	108	**O.Gazi**	
55	27	80	30	123	122	85	141	82	60	**Y.Şehir**

Tablo 1. Bursa ve İlçelerinin Birbirlerine Uzaklıkları

İnegöl'ü Bursa ve Ankara'ya bağlayan devlet karayolu şehrin en önemli ulaşım yoludur. Bu yol İnegöl'e canlılık vermektedir. İnegöl-Yenişehir-İznik üzerinden Yalova yoluna çıkılmaktadır Bu yol da, İstanbul'a gerek deniz, gerekse karayolu ile gitmek isteyenlerin tercih ettiği ve iyi durumda asfaltı olan ikinci önemli devlet karayoludur. İnegöl-Kurşunlu-Pazarcık il karayolu, Mezit Boğazı'ndan İnegöl-Bozüyük yolu açılmadan önce kullanılan önemli bir karayoluydu. Eski tarihlerde İpek Yolu olarak kullanılan İnegöl-Bilecik il yolu, uzun süredir stabilize olarak kullanılmaktaydı. Tamir ve bakımı yapılan yolun önemli bir bölümü asfaltlanarak 1998 yılında hizmete sunulmuştur. Bilecik'e en kısa yoldan İnegöl-Tekke Köyü-Bilecik yolu ile gidilmektedir.

Bir bölümü asfalt olan bu yolun daha da iyileştirilmesi için çalışmalar devam etmektedir. İnegöl-Keles yolu 45 km'dir. İnegöl'ün kuzeybatısındaki İsaören Köyü ve Çayyaka Köyü'nden Boğazova'ya ulaşılır. 20 km'lik bu bölümün yarısı asfalttır. Diğer bölümler halen stabilize olmasına rağmen çok kısa zamanda asfaltlanacaktır. Bu yol Keles ve Orhaneli'nin İnegöl-Ankara yoluna en kısa çıkış yoludur. Domaniç Dağları'nı aşan ikinci karayoludur.

3.2.1. Karayolu Araç Geçiş İstatistikleri

Karayolları Genel Müdürlüğünden alınan 2015 yılına ait verilere göre 200 - 06 K. K. Nolu Bursa-İnegöl-Eskişehir devlet yolu üzerindeki yıllık ortalama günlük trafik değerleri (YOGT) aşağıda yer almaktadır.

200 - 06 K. K. NOLU BURSA - İNEGÖL - ESKİŞEHİR DEVLET YOLU ÜZERİNDEKİ YILLIK ORTALAMA GÜNLÜK TRAFİK DEĞERLERİ (YOGT)(2015 YILI İÇİN)	
Otomobil	18.836
Orta Yüklü Ticari Taşıt	843
Otobüs	483
Kamyon	2.197
Kamyon+Römork, Çekici+Yarı Römork	2.954
TOPLAM	***25.313***

Tablo 2. Karayolu Geçiş İstatistikleri

3.3. Turizm

Bursa'nın 45 km güneydoğusunda yer alan İnegöl'ün antik dönemdeki adı Ankedoma'dır. İlçedeki önemli tarihi eserler Osmanlı döneminden kalmıştır. İnegöl tarihi eserler ve kültürel değerler bakımından zengin bir yer olmasına rağmen, bu güne kadar sadece 1942 yılında İnegöl Höyüğü'nde resmi bir kazı yapılabilmiştir. Bu nedenle toprak altı kültür değerlerinin özellikleri tam olarak bilinmemektedir.

1481'de Sadrazam İshak Paşa tarafından yaptırılan İshak Paşa Camii ve Külliyesi, Hamza Bey Camii, Yıldırım Camii (Cuma Camii), Kurşunlu Camii, Kurşunlu Han ve Ortaköy Kervansarayı İnegöl'deki tarihi eserlerdir. İnegöl'ün 13 km batısında Sultan Köyü'nde XIV. yüzyılda yaşamış Germiyanoğlu Geyik Baba ile Balım Sultan adına Orhan Bey tarafından yaptırılmış Geyikli Baba Türbesi önemli bir ziyaret yeridir. Boğazova Yaylası, Arabaoturağı Yaylası, Alaçam Yaylası ve tarihi çınarlar İnegöl'ün tabii güzellikleridir.

3.3.1. Konaklama

Şehir merkezinde üç tane 4 yıldızlı, bir tane 2 yıldızlı, bir tane 1. sınıf ve bir tane de 2. sınıf otel vardır. İnegöl'e 27 km uzaklıkdaki termal sıcak su merkezi Oylat'ta beş adet otel bulunmaktadır.

3.3.2. Oylat Kaplıcaları

Oylat kaplıcası, Hilmiye Köyü hudutları içinde, İnegöl Belediyesi mücavir sahasında İnegöl ilçe merkezine 27 km uzaklıkta, 700 rakımda, orman içinde, eskiden beri şifalı suyu ve doğal güzelliği ile bilinen bir kaplıcadır.

Kaplıcanın suyu 40 ^{o}C derece sıcaklığa ve saniyede 50 litre debiye sahiptir. PH değeri ise 7,26'dır. Suyun, 10 bin üzerinde yatak kapasiteli termal tesislerin ihtiyacını karşılayabileceği hesaplanmaktadır.

Kaplıca normalde 927 sayılı kanunun ek 5. maddesi gereği İl Özel İdaresinin tasarrufunda bulunması gerekirken, yine aynı kanunun ek 5. maddesi 2. fıkrası dikkate alınarak kıymetli ve ehemmiyetli görüldüğünden devletçe imtiyaz suretiyle işletilmesi kararlaştırılmış ve 30.3.1945 tarihli Bakanlar Kurulu Kararnamesi ile Ekonomi Bakanlığı Maadin Umum Müdürlüğünce Oylat Kaplıcaları İşletme Limited Ortaklığına 60 yıl süre ile işletilmek üzere imtiyaz tesis edilmiştir. Daha sonra kaplıca tesislerinin üzerinde bulunduğu orman alanı yine 4/2248 sayı ve 25.01.1954 tarihli Bakanlar Kurulu Kararnamesi ile aynı şirkete 60 yıl süreyle irtifak hakkı tesisi suretiyle tahsis edilmiştir.

Kaplıca suyunun tahsis süresi 30.03.2005 tarihinde dolmuş, ormanın tahsisi ise 25.02.2014 tarihinde dolacaktır. Sıcak suyun yeniden tahsis edilebilmesi için 26.05.2004 gün ve 5177 sayılı kanuna eklenen ek geçici 5. madde ile ilgili kanun gereğince ılıca ve kaplıcalara daha önce verilen işletme imtiyazı sürelerinin imtiyaz sahiplerine müracaatları halinde Maden İşleri Genel Müdürlüğünce 20 yıla kadar uzatılma imkânı getirilmiştir.

Hâlihazırda, Oylat Kaplıcası, Oylat A.Ş. diye bilinen çok ortaklı, İnegöl Belediyesi'nin de % 18,36 oranında ortaklığının bulunduğu, yönetim kurulu başkanlığını İnegöl Belediye Başkanı'nın yaptığı şirket tarafından işletilmektedir. Oylat İnegöl Belediyesi'nin mücavir alanı içerisine alınmıştır. Tamamına yakını Orman arazisi üzerine kurulmuştur. Toplam yatak kapasitesi 2015 Mart ayı itibari ile 650 civarındadır.

Sıcak su düzensiz dağıtıldığı için mevcut tesislere bile yetmemekte, özellikle İstanbul ağırlıklı konaklama talebi kapasite azlığı nedeniyle karşılanamamakta, tesisler arası çekişmeler yaşanmakta, kaplıcaya ulaşan 11 km uzunluğundaki yolun yetersiz kalması, bu haliyle kaplıcanın nitelikli tesisler ile gerçek kapasitesine kavuşması mümkün olamamaktadır. Bu nedenle de kaplıcanın yöreye sağlayabileceği ekonomik katkıya ulaşılamamaktadır.

3.4. Nüfus

İnegöl ilçesi ile ilgili ilk nüfus bilgileri, ciddi anlamda, 1893 yılı itibariyle başlamaktadır. XVI. yüzyıla ait "Hüdavendigâr Livası Tahrir Defterleri"ndeki 1521 ve 1573 yıllarına ve İnegöl kazasına ait tahrirler, İnegöl şehrinin şehirleşme süreçleri açısından da büyük önem taşımaktadır. Söz konusu bilgiler ışığında, 1521 ve 1573 yıllarına ait yazılmış hane sayılarına bakarak İnegöl kazasındaki şehirsel ve kırsal yerleşmelerin nüfus miktarları ve nüfus artış hızı tahminleri yapılabilmektedir. 1521 ve 1573 yılı tahrirleri incelendiğinde, İnegöl ilçesinde kırsal ve şehirsel nüfus oranlarının özellikle günümüze göre ilginç sonuçlar ortaya koyduğu anlaşılmaktadır. Osmanlı İmparatorluğu'nda nüfusun yaklaşık %90'ının köylülerden ve göçerlerden oluştuğu görülmektedir.

İnegöl ilçesi XIX. yüzyılın ikinci yarısından itibaren Kırım, Kafkasya ve Balkanlar'dan ülkemize yönelen göçlerden önemli paylar elde etmiştir. İnegöl'e doğru yaşanan göç olayları, kırsal kesimde yeni yerleşmelerin ortaya çıkışını, İnegöl'ün de küçük bir kasaba olma niteliğinden kurtularak büyük bir kasaba olma sürecine girmesini sağlamıştır. Nitekim 1893 yılı itibariyle şehirli nüfus oranı, 1573 yılına oranla iki kat artarak %18.68'e çıkmıştır.

İnegöl'ün nüfusu, 1893-1940 yılları arasında ancak 1,6 kat artış göstermiştir. Şehirleşmenin bu devrede oldukça yavaş geliştiği, buna karşın kırsal nüfus oranının %74-81 arasında cereyan ettiği görülmektedir.

1960 yılından itibaren nüfusu 25 binlere ulaşan İnegöl, şehir kategorisine geçiş yapmıştır. 1960'tan beri düzenli ve yoğun nüfus artış hızı ve büyüme temposu gösteren İnegöl şehri, eskiden beri uzmanlaştığı mobilya endüstrisine katılan karma endüstri (Organize Sanayi Bölgesi) sayesinde, ciddi bir şekilde göç almış ve nüfus artış hızı 5 yılda (1985-1990) 1,5 kat artan bir seyir izlemiştir.

Hem nüfus bakımından büyüyen, hem de alansal genişlik kazanan İnegöl'ün, endüstrileşmenin getirdiği ivme ile 1985-1990 döneminde yıllık ortalama nüfus artış hızı bir önceki beş yıla göre epeyce artmıştır. Aynı dönemde, nüfusunun büyüme oranı 1980-1985 dönemine göre 1,5 kat artmış ve %30'a ulaşmıştır. Bundan da önemlisi, 1960-1980 yılları arasında ülkemizdeki 25.000-50.000 nüfuslu şehirler grubuna dahil olan İnegöl, 1985-1997 döneminde 50.000 ile 100.000 nüfuslu şehirler grubuna çıkmıştır. 1990 yılında 50.000 ile

100.000 nüfuslu şehirler grubunda 18. sırada bulunan İnegöl, 1997 yılında 6. sıraya yükselmiştir.

2000 yılı itibari ile İnegöl, bir üst basamağa geçerek, nüfusu 100.000 ile 500.000 arasında olan şehirler, arasında yerini almıştır. 2000 yılında yapılan genel nüfus sayımı sonuçlarına göre ilçenin 186.558 nüfusu olup, bu nüfusun 105.959'u ilçe merkezinde, 47.821'i köylerde, 32.778'i ise beldelerde ikamet etmektedir.

Adrese dayalı nüfus sayımı sonuçlarına göre İnegöl'ün nüfusu 2011 yılında 225.472, 2012 yılında 229.812, 2013 yılında 236.168, 2014 yılında 242.232, 2015 yılında 249.091 ve 2016 yılında 255.032 olarak belirlenmiştir.

Şekil 1. İnegöl'ün Nüfusu Grafiği 2007-2016

Şekil 2. İnegöl'ün Cinsiyete Göre Nüfus Artış Oranları Grafiği 2007-2016

Şekil 3. İnegöl'ün Yıllara Göre Yaş Grupları Grafiği 2007-2016

Gelişen ve sürekli büyüyen ekonomisi ile göç alma potansiyeli bir hayli fazla olan İnegöl'de, Türkiye'nin yedi ayrı bölgesinden gelen vatandaşlarımız yaşamaktadır. 2016 yılı adrese dayalı nüfus kayıt sistemi verilerine göre; Doğu Anadolu Bölgesi'nden 46.825, Karadeniz Bölgesi'nden 27.475, İç Anadolu'dan 12.514, Ege'den 10.624, Marmara'dan 5.679, Güneydoğu'dan 4.200 ve Akdeniz'den 3.769 kişi İnegöl'de yaşamaktadır.

İnegöl'e en çok göç veren Doğu Anadolu Bölgesi'nden Ardahan 10.941 kişiyle ilk sırada bulunmaktadır. Ardından sırasıyla Muş 10.042, Erzurum 9.985, Bitlis 6.284, Van 2.649, Ağrı 2.553, Kars 2.348, Malatya 542, Erzincan 498, Elazığ 475, Iğdır 189, Bingöl 183, Hakkari 75, Tunceli 61 kişi ile yer almaktadır.

İnegöl'e göç veren ikinci büyük bölge konumundaki Karadeniz Bölgesi'nden Artvin 6.876 kişi ile ilk sırada yer almaktadır. Ardından Çorum 5.586, Trabzon 5.341, Bayburt 2.501, Samsun 1.660, Zonguldak 897, Gümüşhane 856, Giresun 580, Ordu 580, Tokat 511, Amasya 388, Rize 419, Kastamonu 368, Düzce 255, Karabük 215, Sinop 178, Bolu 141, Bartın 132 kişi ile yer almaktadır.

İnegöl'e göç veren üçüncü büyük bölge konumundaki İç Anadolu Bölgesi'nden Yozgat 5.039 kişi ile ilk sırada yer almaktadır. Ardından Ankara 1.290, Kırşehir 1.145, Eskişehir 1.133, Konya 1.044, Sivas 761, Niğde 556, Kayseri 477, Aksaray 353, Kırıkkale 229, Çankırı 207, Nevşehir 187, Karaman 90 kişi ile yer almaktadır.

İnegöl'e göç veren dördüncü büyük bölge konumundaki Ege Bölgesi'nden Kütahya 8.042 kişi ile ilk sırada yer almaktadır. Ardından Afyonkarahisar 673, Manisa 616, İzmir 518, Aydın 300, Denizli 173, Uşak 162, Muğla 140 kişi ile yer almaktadır.

İnegöl'e göç veren beşinci büyük bölge konumundaki Marmara Bölgesi'nden Bilecik 1.876 kişi ile ilk sırada yer almaktadır. Ardından İstanbul 1.287, Balıkesir 876, Sakarya 423, Çanakkale 327, Kocaeli 331, Edirne 177, Kırklareli 134, Yalova 134, Tekirdağ 114 kişi ile yer almaktadır.

İnegöl'e göç veren altıncı büyük bölge konumundaki Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nden Diyarbakır 798 kişi ile ilk sırada yer almaktadır. Ardından Mardin 800, Şanlıurfa 776, Siirt 566, Gaziantep 495, Şırnak 354, Batman 259, Adıyaman 152 kişi ile yer almaktadır.

İnegöl'e göç veren yedinci ve son büyük bölge konumundaki Akdeniz Bölgesi'nden Kahramanmaraş 1.399 kişi ile ilk sırada yer almaktadır. Ardından Hatay 729, Adana 598, Mersin 387, Isparta 163, Kilis 140, Antalya 101, Burdur 64 kişi ile yer almaktadır.

İnegöl'e göç veren şehirleri büyükten küçüğe doğru sıralarsak birinci sırada Ardahan, Muş, Erzurum, Kütahya, Artvin, Bitlis, Çorum, Trabzon, Yozgat, Van, Ağrı, Bayburt, Kars, Bilecik, Samsun, Kahramanmaraş, Ankara, İstanbul, Kırşehir, Eskişehir, Konya, Zonguldak, Balıkesir, Gümüşhane, Mardin, Diyarbakır, Şanlıurfa, Sivas, Hatay, Afyonkarahisar, Manisa, Adana, Giresun, Ordu, Siirt, Niğde, Malatya, İzmir, Tokat, Erzincan, Gaziantep, Kayseri, Elazığ, Sakarya, Rize, Amasya, Mersin, Kastamonu, Şırnak, Aksaray, Kocaeli, Çanakkale, Aydın, Batman, Düzce, Kırıkkale, Karabük, Çankırı, Iğdır, Osmaniye, Nevşehir, Bingöl, Sinop, Edirne, Denizli, Isparta, Uşak, Adıyaman, Bolu, Muğla, Kilis, Kırklareli, Yalova, Bartın, Tekirdağ, Antalya, Karaman, Hakkari, Burdur ve Tunceli şehirleri yer almaktadır.

2011 yılında İnegöl'de diğer illerden göç ederek yaşayan toplam 89.617, 2012 yılında 93.529, 2013 yılında 97.658, 2014 yılında 102.548 2015 yılında 107.198, vatandaşımız varken 2016 yılında 3.888 kişi daha İnegöl'e yerleşmiş ve bu sayı 111.086'ya çıkmıştır.

Doğu Anadolu Bölgesi	
İl	İnegöl'e Verilen Göç
Ardahan	10.941
Muş	10.042
Erzurum	9.985
Bitlis	6.284
Van	2.649
Ağrı	2.553
Kars	2.348
Malatya	542
Erzincan	498
Elazığ	475
Iğdır	189
Bingöl	183
Hakkari	75
Tunceli	61
TOPLAM	**46.825**

Karadeniz Bölgesi	
İl	İnegöl'e Verilen Göç
Artvin	6.867
Çorum	5.586
Trabzon	5.341
Bayburt	2.501
Samsun	1.660
Zonguldak	897
Gümüşhane	856
Giresun	580
Ordu	580
Tokat	511
Amasya	388
Rize	419
Kastamonu	368
Düzce	255
Karabük	215
Sinop	178
Bolu	141
Bartın	132
TOPLAM	**27.475**

İç Anadolu Bölgesi	
İl	İnegöl'e Verilen Göç
Yozgat	5.039
Ankara	1.290
Kırşehir	1.145
Eskişehir	1.133
Konya	1.044
Sivas	761
Niğde	559
Kayseri	477
Aksaray	353
Kırıkkale	229
Çankırı	207
Nevşehir	187
Karaman	90
TOPLAM	**12.514**

Ege Bölgesi	
İl	İnegöl'e Verilen Göç
Kütahya	8.042
Afyonkarahisar	673
Manisa	616
İzmir	518
Aydın	300
Denizli	173
Uşak	162
Muğla	140
TOPLAM	**10.624**

Marmara Bölgesi	
İl	İnegöl'e Verilen Göç
Bilecik	1.876
İstanbul	1.287
Balıkesir	876
Sakarya	423
Çanakkale	327
Kocaeli	331
Edirne	177
Kırklareli	134
Yalova	134
Tekirdağ	114
TOPLAM	**5.679**

Güneydoğu Anadolu Bölgesi	
İl	İnegöl'e Verilen Göç
Diyarbakır	798
Mardin	800
Şanlıurfa	776
Siirt	566
Gaziantep	495
Şırnak	354
Batman	259
Adıyaman	152
TOPLAM	**4.200**

Akdeniz Bölgesi	
İl	İnegöl'e Verilen Göç
Kahramanmaraş	1.399
Hatay	729
Adana	598
Mersin	387
Osmaniye	188
Isparta	163
Kilis	140
Antalya	101
Burdur	64
TOPLAM	**3.769**

Tablo 3. 2016 Yılı İnegöl'ün Türkiye İçinden Aldığı Göç

Şekil 4. 2016 - Nüfusun Yaş Gruplarına Göre Dağılımı Grafiği

Şekil 5. 2016 - Yaş Gruplarının Toplam Nüfusa Oranı Grafiği

İlçede 0-9 yaş arası nüfus toplam nüfusun % 17'sini, 10-19 yaş grubu toplam nüfusun % 16'sını, 20-19 yaş grubu toplam nüfusun % 15'ini, 30-39 yaş grubu toplam nüfusun % 17'sini, 40-49 yaş grubu toplam nüfusun % 13'ünü, 50-59 yaş grubu toplam nüfusun % 10'unu, 60-69 yaş grubu toplam nüfusun % 6'sını, 70-79 yaş grubu toplam nüfusun % 5'ini, 80-89 yaş grubu toplam nüfusun % 1'ni, 90 ve üzeri yaş grubu ise toplam nüfusun % 0,1'ini oluşturmaktadır.

3.5. Organize Sanayi Bölgeleri

3.5.1 İnegöl Organize Sanayi Bölgesi

İnegöl Organize sanayi Bölgemiz, Bursa-Eskişehir Karayolunun 43. km'si üzerinde kurulmuş olup, Ülkemizin üç büyük şehrine ulaşımı kolaylıkla sağlanabilmektedir.

Bölge Mudanya Limanına 76 km, Gemlik Limanına da 75 km. mesafede olduğundan deniz ulaşımı yapılabildiği gibi, Bölgeye 22 km mesafede olan Yenişehir Hava Limanı ile hava ulaşımı da yapılabilmektedir.

İnegöl Organize Sanayi Bölgesini kurma çalışmaları 1970'li yıllara dayanmaktadır. Dönemin Ticaret Bakanı Ahmet TÜRKEL'in destekleriyle İnegöl Belediyesi'nin ve İnegöl Ticaret ve Sanayi Odası'nın girişimleriyle o dönemin Bakanlar Kurulu'nun 24.12.1973 tarihli kararı ile kurulmuştur. İlk Müteşebbis Heyet 1977 yılında oluşmuştur. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nın kredi desteği ve kontrolü ile alt yapısı kısa zamanda tamamlanan İOSB aynı zamanda Türkiye'nin ilk İlçe Organize Sanayi Bölgesi unvanını da elinde taşımaktadır. Bilim Sanayi ve Ticaret Bakanlığının Sicil Defterinde 187 Sicil numarasıyla kayıtlı İnegöl Organize Sanayi Bölgesi, 4562 Sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanunu Hükümlerine göre kurulmuş, bir özel hukuk tüzel kişiliğidir. Organize Sanayi Bölgesi, 3.000.000 m^2'lik bir alan üzerinde her türlü altyapı çalışmaları (Yol, Su, Elektrik, Kanalizasyon, Doğalgaz, İçme ve Kullanma Suyu Tesisleri, PTT, Sosyal Tesisler, Atıksu Arıtma, Atık Çamur Kurutma Tesisleri ve Camii) tamamlanmış olup, sanayicilerin tüm ihtiyaçlarına cevap verilmektedir.

İnegöl Organize Sanayi Bölgesinin kuruluşu yaklaşık 40 yıl olduğu için, İdare tarafından ait tahsis yapılabilecek herhangi bir sanayi parseli bulunmamaktadır. Tapu devirlerinin tamamı yapıldığı için değişen ekonomik şartlar gereği bazı parseller 2. veya 3. kez el değiştirmiştir.

2005 yılında yapılan Genel Kurul sonucunda Müteşebbis Heyet görevini tamamlayarak, Sanayicimizin kendi içerisinden seçmiş olduğu Yönetim Kurulu'na bütün yetkilerini devretmiştir.

2007 yılının Aralık ayından itibaren de Yapı Ruhsatı ve Yapı Kullanma İzin Belgeleri, Bölge Müdürlüğü bünyesinde oluşturulan birim tarafından verilmeye başlanmıştır.

Organize Sanayi Bölgesinde bugün itibariyle 107 parselde 73 kuruluş faaliyet göstermekte olup, toplam çalışan sayısı da 13.500'dur.

SANAYİ GRUPLARI	Firma Sayısı	Parsel Sayısı	Tahsis Edilen Arsa % m^2	OSB'de Çalışan Sayısı
Tekstil Ürünlerinin İmalatı	29	50	49,31%	7.300
Ağaç, Ağaç Ürünleri ve Mantar Ürünleri İmalatı	11	14	18,05%	1.400
Mobilya İmalatı	14	17	7,33%	1.100
Gıda Ürünleri İmalatı	5	6	2,90%	1.300
Kauçuk ve Plastik Ürünlerin İmalatı	4	5	1,82%	400
Kimyasalların ve Kimyasal Ürünlerin İmalatı	2	4	1,74%	300
Diğer Metalik Olmayan Mineral Ürünlerin İmalatı (Cam Sanayi)	2	3	1,82%	350
Ana Metal Sanayii	1	2	11,01%	350
Kağıt ve Kağıt Ürünlerinin İmalatı	1	1	3,27%	350
Diğer İmalatlar	4	5	2,26%	650
TOPLAM	**73**	**107**	**100%**	**13.500**

Tablo 4. İnegöl Organize Sanayi Bölgesi Tesislerin Sektörel Dağılımı

Elektrik

Organize Sanayi Bölgesinin Elektrik Dağıtım hattı tamamen yer altı kablosuna dönüştürüldüğünden sanayi kuruluşları kaliteli enerji temin etmekte, Elektrik enerjisi TEİAŞ'a ait Ana Trafo Merkezinden direkt alındığı içinde ucuz enerji kullanılmaktadır.

Doğalgaz

Organize Sanayi Bölge Müdürlüğümüz 1995 yılında Doğalgaz dağıtım hattı projesi çalışmalarına başlamış; 1996 ikinci yarısında tamamlayarak, Alt yapı işine başlanmıştır.

A Tipi İstasyon çalışmaları tamamlandıktan sonra, Haziran 1997 yılından itibaren Bölgemizde üretim ve ısıtma amaçlı olmak üzere doğalgaz kullanımına geçilmiştir.

Atıksu Arıtma Tesisi

Organize Sanayi Bölgesi ve İnegöl Belediyesi ortak Evsel ve Endüstriyel Atıksu Arıtma Tesislerinin 55.000 m^3/gün kapasiteli olarak 1998 yılı Ağustos ayında temelleri atılmış, 2000 yılı Kasım ayından itibaren işletmeye alınmıştır.

Türkiye'de Endüstriyel ve Evsel nitelikli Atıksuların birlikte arıtıldığı ilk uygulama olan tesisin kapasitesi artırılarak; 130.000 m3/gün atıksu arıtabilecek duruma getirilmiştir. 160.000 m2 lik bir alan üzerine kurulmuş olan Arıtma Tesisi; Biyolojik arıtma, Difüzör ve Aeratör havalandırmalıdır. Ayrıca tesisten çıkan atık çamurun azaltılması teknolojisi olan Cannibal sistemi Amerika'dan satın alınarak ülkemizde ilk defa Organize Sanayi Bölgemiz de uygulanmaktadır. Yaklaşık $ 35.000.000'a mal olan Atıksu Arıtma Tesisi Organize Sanayi Bölgesinde bulunan sanayicilere ön arıtmasız deşarj imkânı sağlamaktadır. Ayrıca kurulan Çamur Kurutma Tesisleri sayesinde çıkan atık çamurları susuzlaştırılarak geri dönüşümlü olarak kullanılabilecek hale getirilmektedir. Bu hali ile Türkiye de bir ilk olma özelliğini taşıyan Atıksu Arıtma Tesisleri, Gaz Motorları sayesinde kendi enerjisini üreterek egzost gazlarından faydalanarak ta çamur kurutma işlemi yapılmaktadır.

Şu anda tesisten deşarj edilen atık su sulama suyu kriterlerine uygun olarak deşarj edilmektedir. Tesiste hedeflenen, Avrupa Birliği Standartlarına uygun deşarj kriterlerine ulaşmaktır. Bunun için de Uludağ Üniversitesi Çevre Bölümü Başkanlığı ile bir protokol yapılmış, bu protokol çerçevesinde renk giderimi için de çalışmalar devam etmektedir. Arıtma maliyeti olarak ta benzer tesislere göre çok daha ucuz işletme yapılabilmektedir.

Tesisin TSE Belgesi bulunan laboratuarında günlük atıksu analizleri yapılabilmekte ve çevre kuruluşlara da hizmet verebilecek kapasitededir.

Organize Sanayi Bölgesi Yönetim Kurulu, Sanayici ve İnegöl Belediyesinin el ele vererek tamamı öz kaynak ile bitirilmiş olan tesisler işletme masraflarını da bu kuruluşların özverileri ve çabaları ile kendi kaynaklarından karşılanmaktadır.

3.5.2. İnegöl Mobilya Ağaç İşleri İhtisas Organize Sanayi Bölgesi

İnegöl Mobilya Ağaç İşleri İhtisas Organize Sanayi Bölgesi`ne ait kuruluş protokolü Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nca onaylanmıştır.

İnegöl Mobilya Ağaç İşleri İhtisas Organize Sanayi Bölgesi olarak planlanan İnegöl 2. OSB'de kamulaştırma çalışmaları ve yer tahsisleri hızla sürmektedir. 2015'te 21 km.'lik yol çalışması tamamlanmış olup kalan yolların tamamının keşif ve ihale çalışmaları devam etmektedir.

İnegöl Mobilya Ağaç İşleri İhtisas Organize Sanayi Bölgesi'nde 4.363 dönüm arazi kamulaştırılmıştır. Bir yandan kamulaştırma çalışmaları devam ederken, diğer taraftan da

talep eden sanayicilerimize yer tahsisi sağlanmaktadır. 2016 yılı sonu itibari ile 101 firmaya yer tahsis edilmiş, toplamda 17 firma üretimde bulunmaktadır. Faaliyet gösteren firmalarda 2016 yılı itibariyle 1.900 kişi istihdam edilmektedir.

3.5.3. İnegöl-Yenice Islah Organize Sanayi Bölgesi

İnegöl-Yenice Islah Organize Sanayi Bölgesi'ne ait kuruluş protokolü Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nca 21.04.2015 tarihinde onaylanarak sicil kayıt defterine 306 sicil numarası ile işlenmiştir.

Yenice Islah Organize Sanayi Bölgesi'nde 2016 yılı içerisinde içerisinde kamulaştırılan arazi bulunmamaktadır. Bölgede; 3.400 m Atık Su altyapı çalışması, 2.900 m Yağmur Suyu altyapı çalışması, 3.000 m Doğalgaz Dağıtım Hattı çalışması, 30 adet Doğalgaz Servis Hattı çalışması tamamlanmıştır.

Yenice Islah Organize Sanayi Bölgesi içerisinde bulunan Yenice Mahallesi, Fatih Sultan Mehmet Bulvarı'nda 3.000 m sıcak asfalt uygulaması yapılmıştır. Yer tahsis edilen ve yeni faaliyete geçen firma bulunmamaktadır. Bölgede 24 aktif firma mevcuttur ve bu firmalardaki toplam istihdam sayısı 2.423'tür.

3.6. İnegöl'deki Esnaf ve Sanatkâr Odaları

3.6.1. İnegöl Marangozlar ve Mobilyacılar Odası

İnegöl Marangozlar ve Mobilyacılar Odası'nda alınan verilere göre İNMOB' un üye sayısı 2008'den başlayarak 2013'e kadar her yıl azalış göstermiş, 2014 yılından itibaren ise artmıştır.

	2008	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**
Üye Sayısı	1362	1178	1143	869	745	403	522	624	736
Açılan Firma Sayısı	46	19	28	37	46	49	183	161	188
Kapanan Firma Sayısı	230	142	63	208	118	398	56	63	75
Mesleki Eğit. Mer. Öğrenci Kayıt Sayısı	28	11	14	13	12	10	8	6	7

Tablo 5. Yıllara Göre Açılan ve Kapanan Firma Sayıları

Açılan firma sayılarına bakıldığında, 2008'den 2012'ye dalgalı bir trend seyrettiği görülmektedir. Açılan firma sayısı 2008'den 2009'a yaklaşık %59 azalarak 46'dan 19'a gerilemiştir. 2010'da ise açılan firma sayısı yaklaşık %32 artarak 28'a ulaşmış, 2011 yılında yine yaklaşık %32 artarak 37'e ulaşmış, 2012 yılında yaklaşık %26 artarak 46'ya ulaşmış,

2013 yılında yaklaşık %6 artarak 49'a ulaşmış, 2014 yılında %273 artarak 183'e ve 2015 yılında %12'lik bir azalışla açılan firma sayısı 161'e düşmüş, 2016 yılında ise %17 artarak 188'e ulaşmıştır.

Şekil 6. Yıllara Göre Açılan ve Kapanan Firma Sayıları Grafiği

Kapanan firma sayıları da 2008'den 2014'e dalgalı bir trend seyretmiştir. 2008'de 230 olan kapanan firma sayısı 2009'da %38 azalarak 142'ye düşmüştür. 2010'da yaklaşık %56'lık bir azalışla 63, 2011 yılında da yaklaşık %230 artarak 208, 2012 yılında %43'lük düşüşle 118, 2013 yılında %237 oranında artışla 398, 2014 yılında yaklaşık %86'lık bir azalışla 56, 2015 yılında %11 oranında artışla 63, 2016 yılında ise %19 oranında artışla 75 olarak belirlenmiştir.

Mesleki Eğitim Merkezi'ne kayıt olan öğrenci sayısı 2008'de 28 iken, 2009 yılında yaklaşık %60 azalarak 11 olmuştur. 2010'da yaklaşık %27 oranında artış göstererek 14 olan kayıt olan öğrenci sayısı, 2011 yılında sadece bir kişi farkla 13 kişi, 2012 yılında yine bir kişi farkla 12 kişi, 2013 yılında 10 kişi, 2014 yılında 8 kişi ve 2015 yılında 6 kişi, 2016 yılılnda 7 kişi olarak belirlenmiştir.

3.6.2. Diğer Esnaf ve Sanatkar Odaları

İnegöl'de bulunan diğer esnaf odarının mevcut üye sayıları ile 2016 yılında gerçekleşen üye kaydı ve kayıt silme işlemleri ve ait bilgiler aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Esnaf Odası	Mevcut Üye	Üye Kaydı	Silinen Üye
İnegöl Şoförler ve Otomobilciler Odası	1.070	87	78
İnegöl Köfteci-Aşçı-Tatlıcı ve Benzerleri Odası	465	96	54
İnegöl Arabacı-Demirci ve Madeni Sanatkarlar Odası	584	91	40
İnegöl Elektrikçiler ve Benzerleri Odası	234	38	11
İnegöl Berberler ve Kuaförler Esnaf ve Sanatkarlar Odası	324	56	26
İnegöl Meyveciler, Sebzeciler ve Pazarcılar Esnaf Odası	222	34	12
İnegöl Keresteciler ve Benzerleri Odası	126	10	6
İnegöl Terziler ve İşçileri Esnaf ve Sanatkarlar Odası	411	63	20
İnegöl Kahveciler, Büfeciler Esnaf Odası	518	82	71
İnegöl Kırtasiyeciler, Züccaciyeciler, Hırdavatçılar ve Bakkallar Esnaf Odası	825	147	51

Tablo 6. Esnaf ve Sanatkar Odaları 2016 yılı Üye İstatistikleri

3.7. Sağlık

İnegöl'de, 1 devlet hastanesi (335 yatak kapasiteli), 1 diş hastanesi, 2 özel hastane, 1 tıp merkezi, 1 Verem Savaş Dispanseri mevcuttur. 01.10.2009 tarihi itibariyle Aile Hekimliği Uygulamasına geçilmiş olup, Sağlık Grup Başkanlığı Toplum Sağlığı Merkezi oluşturulmuş ve Sağlık Ocakları Aile Sağlığı Merkezine dönüştürülmüştür. Böylelikle, 15 tane de Aile Sağlığı Merkezi bulunmaktadır. Ayrıca bölgede İnegöl ilçesinde hizmet veren 50 eczane ve 1 tane hastanede görev yapan kamu eczacısı bulunmaktadır.

3.7.1 İnegöl Devlet Hastanesi

İnegöl ilçesinde Nisan 2005'e kadar Devlet Hastanesi ve SSK Hastanesi adıyla iki hastane mevcutken, bu tarihten sonra sağlık hizmetlerinin birleştirilmesiyle SSK Hastanesi Devlet Hastanesi bünyesine katılmıştır. Bu birleşmeden sonra oluşan 335 yataklı İnegöl Devlet Hastanesi'nde dâhiliye hizmetleri eski SSK Hastanesi binasında, cerrahi hizmetleri de devlet hastanesi binasında verilmeye başlanmıştır.

2015 yılında İnegöl Devlet Hastanesi şehir merkezindeki tam donamımlı yeni binasında ilçe halkına hizmet vermeye başlamıştır.

İnegöl Devlet Hastanesi'nde 2016 yılı itibari ile toplam 554 personel görev yapmaktadır. 2016 yılında İnegöl Devlet Hastanesi'nden 1.015.945 hasta hizmet almıştır.

3.7.2. Aile Sağlığı Merkezleri

İnegöl Toplum Sağlığı Merkezi'ne bağlı 8'i merkezde olmak üzere toplam 16 adet

aile sağlığı merkezi, 1 Sağlıklı Yaşam Merkezi (KETEM), 1 Verem Savaş Dispanseri mevcuttur.

İnegöl Toplum Sağlığı Merkezi Hazineye ait binada, İnegöl merkezde bulunan 1 No'lu Turgutalp Aile Sağlığı Merkezi, 2 No'lu Orhaniye Aile Sağlığı Merkezi ve 7 No'lu Alanyurt Aile Sağlığı Merkezi mülkiyeti Sağlık Bakanlığı'na ait olup, 3 No'lu Hamidiye Aile Sağlığı Merkezi, 4 No'lu Hanife Selçuk Teşik Aile Sağlığı Merkezi, 5 No'lu Şükrü Özdilek Aile Sağlığı Merkezi, 8 No'lu Akhisar Aile Sağlığı Merkezi, 9 No'lu Huzur Aile Sağlığı Merkezi ve 14 No'lu Mesudiye Aile Sağlığı Merkezi'nin mülkiyeti ise İnegöl Belediyesi'ne aittir. Merkezde bulunan 6 No'lu Cuma Aile Sağlığı Merkezi Hazine'ye ait ve 13 No'lu 6 Eylül Aile Sağlığı Merkezi'nin mülkiyeti şahsa ait olup özel mülkiyettir.

Yenice Beldemizde faaliyetini sürdüren 10 No'lu Yenice Aile Sağlığı Merkezi'nin mülkiyeti Belediyeye; Cerrah Beldemizde faaliyetini sürdüren 12 No'lu Cerrah Aile Sağlığı Merkezi ve Kurşunlu Beldemizde faaliyetini sürdüren Kurşunlu 11 No'lu Aile Sağlığı Merkezi'nin mülkiyeti ise Sağlık Bakanlığı'na aittir.

İnegöl Toplum Sağlık Merkezi ile bağlı kurumlara hizmet veren 2 hizmet aracı ve 2 özel şirket aracı mevcuttur.

3.7.3. Sağlık EvIeri

İnegöl Merkez ve Beldelerdeki Aile Sağlığı Merkezlerine bağlı Maden, Hamamlı, Gündüzlü, Tahtaköprü, Hamzabey, Çavuşköy, Mezit, Küçük Yenice, Tekke, Şipali, Kulaca, Sungurpaşa, Şehitler ve Hayriye köylerinde sağlık evleri mevcut olup, bunlardan yalnızca 3 sağlık evinde personel olarak ebe görev yapmaktadır.

3.8. Enerji Tüketimi

3.8.1 Elektrik Enerjisi Tüketimi

Sanayi sektöründe elektrik tüketimi 2011-2016 yıllarında ortalama 150.000 MW/h olarak gözükmektedir. UEDAŞ İnegöl İşletme Müdürlüğü'nden alınan bilgiye göre, 2016 yılında 2011 yılına göre %119 artarak 247.465 MW/h enerji tüketilmiştir.

Şekil 7. Yıllara ve Kullanıcılarına Göre Elektrik Tüketimi Grafiği

Ticarethane elektrik tüketiminin 2011 yılından başlayarak 2016 yılına kadar artış gösterdiği görülmektedir. 2016 yılında 2011 yılına göre %250 oranında bir artış gözlenmiştir.

Mesken elektrik tüketiminde 2011'den 2012'ye yaklaşık %28 artış yaşanmıştır. Mesken elektrik tüketimi 2012'den 2016'ya her yıl ufak artışlarla devam etmiştir.

Toplam elektrik tüketimi verilerini incelediğimizde ise 2012 yılında bir önceki yıla kıyasla %19 artış görülmektedir. 2012 yılından 2014 yılına kadar yakın bir tüketim görülmekle beraber 2015 yılında bir önceki yıla kıyasla %22 artış gerçekleşmiş olup, 2016 yılında ise 2015 yılına göre %31 oranında bir artış görülmektedir.

3.8.2 Doğalgaz Tüketimi

İnegöl Organize Sanayi Bölgesi'nde 1995 yılında başlanan doğalgaz dağıtım hattı projesi 1996 yılında tamamlanarak, Haziran 1997'den itibaren fabrikalarda kullanılmaya başlanmıştır. Ayrıca, iki sanayi kuruluşu da doğalgazdan elektrik enerjisi elde etmek amacıyla doğalgaz dönüşüm santrali kurmuştur.

İnegöl'de iki adet doğalgaz şehir giriş istasyonu ve on adet bölge regülatörü mevcuttur. 2016 yılı itibariyle, 33.493 metre çelik hat, 438.743 metre polietilen hat imalatı tamamlanmıştır. Toplam abone sayısı 57.900 olmasına karşılık, 70.000 abone potansiyeli

vardır. 2016 yılı içerisinde ilçenin şehir içi doğalgaz kullanımı 65.539.099 Sm³, Organize Sanayi Bölgesi kullanımı ise 66.657.963 Sm³'tür.

3.9. Eğitim

Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi 2015 yılı sonuçlarına göre İnegöl'de yaşayan vatandaşların okuma yazma durumu ve eğitim düzeylerine ilişkin veriler aşağıdaki grafiklerde verilmektedir. İlçe merkezinde yaşayan 6 yaş üzeri nüfus dikkate alınarak derlenmiştir. İlçenin 2015 yılında 6 yaş üzeri nüfusu 220.100'dür.

Şekil 8. İlçe Nüfusunun Eğitim Durumu Grafiği

Şekil 9. Eğitim Durumunun Nüfusa Dağılımı

Şekil 10. Okul Türlerinin Dağılımı

2016 yılı itibariyle İnegöl'de özel okullar da dahil 13 anaokulu, 57 ilkokul, 25 ortaokul, 30 lise, 1 rehberlik araştırma merkezi, 1 halk eğitim merkezi, 1 mesleki eğitim merkezi, 5 özel eğitim okulu olmak üzere toplam 133 tane okul bulunmaktadır.

Ayrıca ilçede, 8 özel eğitim ve rehabilitasyon merkezi, 7 kurs merkezi, 3 etüt merkezi ve 10 sürücü kursu bulunmaktadır.

Şekil 11. Okul Türlerine Göre Öğrenci Dağılımı

Okul türlerine göre öğrenci dağılımına baktığımızda toplam öğrenci sayısı olan 60.033'ün %30'unu ortaokulu öğrencileri oluşturmaktadır ve ilkokulda öğrenim gören toplam öğrenci sayısı 16.600'tür. Diğer okul türlerinde ise; 17.917 öğrenci ortaokulda, 14.039 öğrenci liselerde, 3.744 öğrenci okul öncesi okullarda, 6.174 öğrenci açıköğretim lisesinde, 1.116 öğrenci açık öğretim ortaokulunda ve 393 öğrenci özel eğitim kurumlarında eğitim-öğretim görmektedir.

Şekil 12. Okul Türlerine Göre Derslik Sayısı Dağılımı

İnegöl'de bulunan okullardaki toplam derslik sayısı 2.015 olup, bunların %31'ini oluşturan 632 derslik ilkokullarda bulunmaktadır. Toplam dersilik sayısının %30'unu oluşturan 592 derslik ortaokullarda, %31'ini oluşturan 623 derslik liselerde ve %8'ini oluşturan 168 derslik ise anasınıflarında mevcuttur.

Şekil 13. Eğitim Kurumlarında Çalışanların Dağılımı

Milli Eğitim'e bağlı eğitim kurumlarında toplam 3.267 kişi görev yapmaktadır. Bunların %67'sini oluşturan 2.187 kişi idareci ve öğretmen, %8'ini oluşturan 265 kişi özel okullarda öğretmen, %19'unu oluşturan 611 kişi ücretli öğretmen, %1'ini oluşturan 53 kişi Şef-Memur, %2'sini oluşturan 64 kişi hizmetli personel, %3'ünü oluşturan 87 kişi hizmet alımı yoluyla çalıştırılan personel görev yapmaktadır.

Şekil 14. Okul Türleri Bazında Kız-Erkek Öğrenci Dağılımı

Okullardaki kız ve erkek öğrencilerin dağılımına bakıldığında, okul türlerinin tamanında bu dağılımın dengeli olduğu görülmektedir. Okul öncesindeki 3.744 öğrencinin 1.888'i kız 1.856'sı erkek, ilkokuldaki 16.600 öğrencinin 8.096'sı kız 8.504'ü erkek, ortaokuldaki 17.917 öğrencinin 8.693'ü kız 9.224'ü erkek ve lisedeki 14.039 öğrencinin 6.948'i kız 7.091'i erkek olarak belirlenmiştir.

Ayrıca ilçede, Uludağ Üniversitesi'ne bağlı İnegöl ve İşletme Fakültesi ve İnegöl Meslek Yüksek Okulu bulunmaktadır.

İnegöl İşletme Fakültesi'nde İşletme, Uluslararası İşletmecilik ve Ticaret ile Yönetim Bilişim Sistemleri olmak üzere 3 bölümde lisans eğitimi verilmektedir. Bu bölümlerde 15 öğretim elemanı görev yapmaktadır.

İnegöl İşletme Fakültesi'nin işletme bölümünde 189 öğrenci, uluslararası işletmecilik ve ticaret bölümünde 234 öğrenci, yönetim bilişim sistemleri bölümünde 104 öğrenci olmak

üzere toplam 527 lisans öğrecisi örgün eğitim almaktadır. Ayrıca Fakültede 57 tezsiz yüksek lisans öğrencisi ve 57 tezli yüksek lisans öğrencisi lisansüstü eğitim almaktadır.

İnegöl Meslek Yüksek Okulu; Mobilya ve Dekorasyon, Muhasebe ve Vergi Uygulamaları, İnşaat Teknolojisi, İşletme Yönetimi, Pazarlama, Çocuk Gelişimi, Elektrik, Dış Ticaret, Makine ve Tekstil Teknolojileri olmak üzere 10 bölümü ile 23 öğretim görevlisi kadrosuyla hizmet vermektedir. İnegöl Meslek Yüksek Okulunda 1.301'i kız ve 1.722'si erkek olmak üzere 3.023 öğrenci ön lisans eğitimi görmektedir.

3.10. İnegöl'ün Dış Ticaret İstatistikleri ve Mobilya Sektörü

3.10.1. İnegöl'ün Dış Ticaret İstatistikleri

İnegöl 2016 yılında 729 firma ile **776.224.629,62** dolar ihracat, 47 firma ile de **348.666.732,17** dolar ithalat gerçekleştirerek toplam dış ticaret hacmini **1.124.891.361,79** dolara çıkartmıştır.

2016 yılında İnegöl **427.557.897,45** dolar dış ticaret fazlası vererek ülkemiz için model ekonomi şehri olma geleneğini sürdürmüştür.

Sektörel olarak incelediğimizde 2016 yılında en fazla ihracatın mobilya sektöründe olduğunu görüyoruz.

SEKTÖR	TUTAR USD
MOBİLYA	342.631.182,96
TEKSTİL	272.668.570,35
GIDA	53.086.074,24
ORMAN ÜRÜNLERİ	43.830.607,35
OTOMOTİV YAN SANAYİ	32.469.934,93
KİMYA	13.966.890,28
DİĞER SEKTÖRLER	11.338.691,68
MAKİNE & METAL	6.232.677,83
GENEL TOPLAM	**776.224.629,62**

Tablo 7. 2016 Yılı İhracatın Sektörel Dağılımı

Şekil 15. 2016 Yılı İhracatın Sektörel Dağılımı

İnegöl 2016 yılında 729 firma ile **776.224.629,62** dolar ihracat gerçekleştirmiştir. İhracat rakamları içerisinde en yüksek orana mobilya sektörü sahiptir. 656 firma ile toplam ihracatın %44'ü bu sektör tarafından gerçekleştirilirken; Tekstil, Gıda, Orman Ürünleri, Otomotiv Yan Sanayi, Kimya, Diğer Sektörler ve Makine&Metal ihracat rakamları ile Mobilya Sektörünün arkasından gelmektedir.

SEKTÖR	TUTAR USD
TEKSTİL	137.336.002,50
ORMAN ÜRÜNLERİ	117.294.663,37
KİMYA	31.423.106,97
OTOMOTİV YAN SANAYİ	22.547.658,75
GIDA	20.533.455,64
DİĞER SEKTÖRLER	14.828.466,90
MAKİNE & METAL	2.581.263,78
MOBİLYA	2.122.114,25
GENEL TOPLAM	**348.666.732,17**

Tablo 8. 2016 Yılı İthalatın Sektörel Dağılımı

Şekil 16. 2016 Yılı İthaltın Sektörel Dağılımı

İnegöl 2016 yılında 47 firma ile **348.666.732,17** dolar ithalat gerçekleştirmiştir. İthalat rakamları içerisinde en yüksek ithalat oranına tekstil sektörü sahiptir. Toplam ithalatın yaklaşık olarak %36'sı bu sektör tarafından gerçekleştirilirken; Orman Ürünleri, Kimya, Otomotiv Yan Sanayi, Gıda ve Diğer Sektörler ithalat rakamları ile Tekstil Sektörünün arkasından gelmektedir.

İNEGÖL'ÜN Sektörlere Göre İhracatı 2015 - 2016 Karşılaştırmalı							
İHRACAT Sektör	Firma Sayısı	2016 Yılı Toplamı	İnegöl İhracatındaki Payı	Firma Sayısı	2015 Yılı Toplamı	İnegöl İhracatındaki Payı	2016/2015 Değişim Oranı
	2016	$776.224.629,62		2015	$796.193.751,84		-2,51%
Mobilya	656	$342.631.182,96	44,14%	648	$330.469.968,13	41,51%	3,68%
Tekstil	17	$272.668.570,35	35,13%	13	$317.136.493,33	39,83%	-14,02%
Gıda	8	$53.086.074,24	6,84%	7	$45.839.858,94	5,76%	15,81%
Orman Ürünleri	11	$43.830.607,35	5,65%	12	$43.238.251,46	5,43%	1,37%
Otomotiv Yan Sanayi	3	$32.469.934,93	4,18%	1	$30.620.794,49	3,85%	6,04%
Kimya	5	$13.966.890,28	1,80%	5	$9.974.967,48	1,25%	40,02%
Diğer Sektörler	12	$11.338.691,68	1,46%	6	$14.485.896,12	1,82%	-21,73%
Makine & Metal	17	$6.232.677,83	0,80%	13	$4.427.521,89	0,56%	40,77%
Toplam Firma	729			705	Firma Sayısı Artışı: +		3,40%

Tablo 9. İnegöl'ün Sektörelere Göre İhracatı 2015 - 2016 Karşılaştırmalı

İNEGÖL'ÜN Sektörlere Göre İthalatı 2015 - 2016 Karşılaştırmalı							
İTHALAT Sektör	Firma Sayısı	2016 Yılı Toplamı	İnegöl İthalatındaki Payı	Firma Sayısı	2015 Yılı Toplamı	İnegöl İthalatındaki Payı	2016/2015 Değişim Oranı
	2016	$348.666.732,17		2015	$268.880.928,64		29,67%
Tekstil	8	$137.336.002,50	39,39%	7	$79.545.495,48	29,58%	72,65%
Orman Ürünleri	8	$117.294.663,37	33,64%	4	$122.514.969,87	45,56%	-4,26%
Kimya	4	$31.423.106,97	9,01%	5	$24.716.831,68	9,19%	27,13%
Otomotiv Yan Sanayi	2	$22.547.658,75	6,47%	1	$14.012.698,43	5,21%	60,91%
Diğer Sektörler	7	$14.828.466,90	4,25%	7	$15.676.054,65	5,83%	-5,41%
Gıda	4	$20.533.455,64	5,89%	2	$7.079.769,90	2,63%	190,03%
Mobilya	7	$2.122.114,25	0,61%	12	$2.746.885,84	1,02%	-22,74%
Makine & Metal	7	$2.581.263,78	0,74%	3	$2.588.222,79	0,96%	-0,27%
Toplam Firma	47			41	Firma Sayısı Artışı: +		14,63%

Tablo 10. İnegöl'ün Sektörelere Göre İthalatı 2015 - 2016 Karşılaştırmalı

Tekstil sektörü 2014 yılına kadar en fazla ihracat yapan sektör konumundayken, 2015 yılında en fazla ihracatı mobilya sektörü gerçekleştirmiş ve 2016 yılında da toplam ihracatın %44'ünü gerçekleştirerek en fazla ihracat yapan sektör olmaya devam etmiştir. Mobilya sektörünün son 7 yıldır yakalamış olduğu yükselme trendi 2016 yılında da devam etmiştir.

Tekstil sektörünün ihracatı 2016 yılında da düşüş göstermiştir. 2015 yılında toplam ihracatın %39'unu gerçekleştirirken bu oran 2016 yılında %35'e gerilemiştir. Gıda, Orman Ürünleri, Otomotiv Yan Sanayi, Kimya ve Makine&Metal sektörlerinin ihracat içerisindeki payları artış gösterirken, bunların dışında kalan diğer sektörlerin ihracattan aldıkları pay azalmıştır.

Şekil 17. İTSO Üyeleri – Üye Olmayanlar İhracat Payları

Şekil 18. Türkiye'nin Toplam İhracatında İnegöl'ün Payı

2016 YILI İLLERİN DIŞ TİCARET SIRALAMASI

(Hacme Göre – İlk 30)

SIRA	İL	İHRACAT	İTHALAT	*DIŞ TİCARET HACMİ*
1	İSTANBUL	$76.208.475.692,00	$116.008.337.590,00	**$192.216.813.282,00**
2	BURSA	$9.772.165.056,00	$8.707.962.951,00	**$18.480.128.007,00**
3	ANKARA	$6.465.088.695,00	$10.868.070.637,00	**$17.333.159.332,00**
4	İZMİR	$8.369.843.932,00	$8.808.537.512,00	**$17.178.381.444,00**
5	KOCAELİ	$6.469.078.828,00	$8.090.012.306,00	**$14.559.091.134,00**
6	GAZİANTEP	$6.435.897.209,00	$4.805.845.823,00	**$11.241.743.032,00**
7	SAKARYA	$2.554.014.758,00	$2.013.442.811,00	**$4.567.457.569,00**
8	MANİSA	$1.845.721.136,00	$2.687.968.135,00	**$4.533.689.271,00**
9	HATAY	$1.744.802.392,00	$2.571.249.579,00	**$4.316.051.971,00**
10	DENİZLİ	$2.403.359.946,00	$1.667.666.465,00	**$4.071.026.411,00**
11	ADANA	$1.603.473.536,00	$1.888.417.702,00	**$3.491.891.238,00**
12	KAYSERİ	$1.529.603.594,00	$1.441.317.497,00	**$2.970.921.091,00**
13	MERSİN	$1.480.301.762,00	$1.174.395.825,00	**$2.654.697.587,00**
14	KONYA	$1.313.433.179,00	$1.061.743.725,00	**$2.375.176.904,00**
15	KAHRAMANMARAŞ	$870.964.820,00	$1.299.842.901,00	**$2.170.807.721,00**
16	ANTALYA	$977.137.033,00	$1.112.387.160,00	**$2.089.524.193,00**
17	TEKİRDAĞ	$932.100.708,00	$898.679.164,00	**$1.830.779.872,00**
18	ESKİŞEHİR	$857.684.680,00	$756.051.677,00	**$1.613.736.357,00**
19	TRABZON	$1.369.184.475,00	$147.888.003,00	**$1.517.072.478,00**
20	İNEGÖL	$776.224.629,62	$348.666.732,17	**$1.124.891.361,79**
21	ZONGULDAK	$241.002.109,00	$757.677.617,00	**$998.679.726,00**

22	MARDİN	$885.876.002,00	$93.541.218,00	**$979.417.220,00**
23	SAMSUN	$358.699.453,00	$580.733.370,00	**$939.432.823,00**
24	BALIKESİR	$515.571.463,00	$410.405.505,00	**$925.976.968,00**
25	AYDIN	$618.000.138,00	$271.752.617,00	**$889.752.755,00**
26	OSMANİYE	$142.425.564,00	$614.325.293,00	**$756.750.857,00**
27	KARABÜK	$245.440.742,00	$456.295.423,00	**$701.736.165,00**
28	MUĞLA	$416.060.774,00	$195.695.250,00	**$611.756.024,00**
29	KIRKLARELİ	$189.708.743,00	$368.685.550,00	**$558.394.293,00**
30	YALOVA	$359.478.040,00	$178.110.396,00	**$537.588.436,00**

Tablo 11. 2016 Yılı İllerin Dış Ticaret Sıralaması (Hacme Göre)

2016 YILI İLLERİN DIŞ TİCARET SIRALAMASI

(İhracata Göre – İlk 30)

SIRA	İL	*İHRACAT*	İTHALAT	DIŞ TİCARET HACMİ
1	İSTANBUL	**$76.208.475.692,00**	$116.008.337.590,00	$192.216.813.282,00
2	BURSA	**$9.772.165.056,00**	$8.707.962.951,00	$18.480.128.007,00
3	İZMİR	**$8.369.843.932,00**	$8.808.537.512,00	$17.178.381.444,00
4	KOCAELİ	**$6.469.078.828,00**	$8.090.012.306,00	$14.559.091.134,00
5	ANKARA	**$6.465.088.695,00**	$10.868.070.637,00	$17.333.159.332,00
6	GAZİANTEP	**$6.435.897.209,00**	$4.805.845.823,00	$11.241.743.032,00
7	SAKARYA	**$2.554.014.758,00**	$2.013.442.811,00	$4.567.457.569,00
8	DENİZLİ	**$2.403.359.946,00**	$1.667.666.465,00	$4.071.026.411,00
9	MANİSA	**$1.845.721.136,00**	$2.687.968.135,00	$4.533.689.271,00
10	HATAY	**$1.744.802.392,00**	$2.571.249.579,00	$4.316.051.971,00
11	ADANA	**$1.603.473.536,00**	$1.888.417.702,00	$3.491.891.238,00
12	KAYSERİ	**$1.529.603.594,00**	$1.441.317.497,00	$2.970.921.091,00
13	MERSİN	**$1.480.301.762,00**	$1.174.395.825,00	$2.654.697.587,00
14	TRABZON	**$1.369.184.475,00**	$147.888.003,00	$1.517.072.478,00
15	KONYA	**$1.313.433.179,00**	$1.061.743.725,00	$2.375.176.904,00
16	ANTALYA	**$977.137.033,00**	$1.112.387.160,00	$2.089.524.193,00
17	TEKİRDAĞ	**$932.100.708,00**	$898.679.164,00	$1.830.779.872,00
18	MARDİN	**$885.876.002,00**	$93.541.218,00	$979.417.220,00
19	KAHRAMANMARAŞ	**$870.964.820,00**	$1.299.842.901,00	$2.170.807.721,00
20	ESKİŞEHİR	**$857.684.680,00**	$756.051.677,00	$1.613.736.357,00
21	İNEGÖL	**$776.224.629,62**	$348.666.732,17	$1.124.891.361,79
22	AYDIN	**$618.000.138,00**	$271.752.617,00	$889.752.755,00
23	BALIKESİR	**$515.571.463,00**	$410.405.505,00	$925.976.968,00
24	MUĞLA	**$416.060.774,00**	$195.695.250,00	$611.756.024,00
25	ŞIRNAK	**$409.190.951,00**	$33.404.486,00	$442.595.437,00
26	YALOVA	**$359.478.040,00**	$178.110.396,00	$537.588.436,00
27	SAMSUN	**$358.699.453,00**	$580.733.370,00	$939.432.823,00

28	ADIYAMAN	**$338.653.976,00**	$52.357.590,00	$391.011.566,00
29	KARAMAN	**$306.472.975,00**	$143.013.978,00	$449.486.953,00
30	AFYONKARAHİSAR	**$297.156.822,00**	$122.801.155,00	$419.957.977,00

Tablo 12. 2016 Yılı İllerin Dış Ticaret Sıralaması (İhracata Göre)

2016 YILI İLLERİN DIŞ TİCARET SIRALAMASI

(İthalata Göre – İlk 30)

SIRA	İL	İHRACAT	*İTHALAT*	DIŞ TİCARET HACMİ
1	İSTANBUL	$76.208.475.692,00	**$116.008.337.590,00**	$192.216.813.282,00
2	ANKARA	$6.465.088.695,00	**$10.868.070.637,00**	$17.333.159.332,00
3	İZMİR	$8.369.843.932,00	**$8.808.537.512,00**	$17.178.381.444,00
4	BURSA	$9.772.165.056,00	**$8.707.962.951,00**	$18.480.128.007,00
5	KOCAELİ	$6.469.078.828,00	**$8.090.012.306,00**	$14.559.091.134,00
6	GAZİANTEP	$6.435.897.209,00	**$4.805.845.823,00**	$11.241.743.032,00
7	MANİSA	$1.845.721.136,00	**$2.687.968.135,00**	$4.533.689.271,00
8	HATAY	$1.744.802.392,00	**$2.571.249.579,00**	$4.316.051.971,00
9	SAKARYA	$2.554.014.758,00	**$2.013.442.811,00**	$4.567.457.569,00
10	ADANA	$1.603.473.536,00	**$1.888.417.702,00**	$3.491.891.238,00
11	DENİZLİ	$2.403.359.946,00	**$1.667.666.465,00**	$4.071.026.411,00
12	KAYSERİ	$1.529.603.594,00	**$1.441.317.497,00**	$2.970.921.091,00
13	KAHRAMANMARAŞ	$870.964.820,00	**$1.299.842.901,00**	$2.170.807.721,00
14	MERSİN	$1.480.301.762,00	**$1.174.395.825,00**	$2.654.697.587,00
15	ANTALYA	$977.137.033,00	**$1.112.387.160,00**	$2.089.524.193,00
16	KONYA	$1.313.433.179,00	**$1.061.743.725,00**	$2.375.176.904,00
17	TEKİRDAĞ	$932.100.708,00	**$898.679.164,00**	$1.830.779.872,00
18	ZONGULDAK	$241.002.109,00	**$757.677.617,00**	$998.679.726,00
19	ESKİŞEHİR	$857.684.680,00	**$756.051.677,00**	$1.613.736.357,00
20	OSMANİYE	$142.425.564,00	**$614.325.293,00**	$756.750.857,00
21	SAMSUN	$358.699.453,00	**$580.733.370,00**	$939.432.823,00
22	KARABÜK	$245.440.742,00	**$456.295.423,00**	$701.736.165,00
23	BALIKESİR	$515.571.463,00	**$410.405.505,00**	$925.976.968,00
24	KIRKLARELİ	$189.708.743,00	**$368.685.550,00**	$558.394.293,00
25	İNEGÖL	$776.224.629,62	**$348.666.732,17**	$1.124.891.361,79
26	AYDIN	$618.000.138,00	**$271.752.617,00**	$889.752.755,00
27	KIRŞEHİR	$168.115.384,00	**$219.066.332,00**	$387.181.716,00
28	ÇORUM	$201.072.536,00	**$203.682.970,00**	$404.755.506,00
29	UŞAK	$250.722.145,00	**$198.534.615,00**	$449.256.760,00
30	MUĞLA	$416.060.774,00	**$195.695.250,00**	$192.216.813.282,00

Tablo 13. 2016 Yılı İllerin Dış Ticaret Sıralaması (İthalata Göre)

2016 YILI İLLERİN DIŞ TİCARET SIRALAMASI

(Dış Ticaret Fazlasına Göre – İlk 30)

SIRA	İL	İHRACAT	İTHALAT	*DIŞ TİCARET FAZLASI*
1	GAZİANTEP	$6.435.897.209,00	$4.805.845.823,00	**$1.630.051.386,00**
2	TRABZON	$1.369.184.475,00	$147.888.003,00	**$1.221.296.472,00**
3	BURSA	$9.772.165.056,00	$8.707.962.951,00	**$1.064.202.105,00**
4	MARDİN	$885.876.002,00	$93.541.218,00	**$792.334.784,00**
5	DENİZLİ	$2.403.359.946,00	$1.667.666.465,00	**$735.693.481,00**
6	SAKARYA	$2.554.014.758,00	$2.013.442.811,00	**$540.571.947,00**
7	İNEGÖL	$776.224.629,62	$348.666.732,17	**$427.557.897,44**
8	ŞIRNAK	$409.190.951,00	$33.404.486,00	**$375.786.465,00**
9	AYDIN	$618.000.138,00	$271.752.617,00	**$346.247.521,00**
10	MERSİN	$1.480.301.762,00	$1.174.395.825,00	**$305.905.937,00**
11	ADIYAMAN	$338.653.976,00	$52.357.590,00	**$286.296.386,00**
12	KONYA	$1.313.433.179,00	$1.061.743.725,00	**$251.689.454,00**
13	MUĞLA	$416.060.774,00	$195.695.250,00	**$220.365.524,00**
14	ELAZIĞ	$251.697.746,00	$51.847.045,00	**$199.850.701,00**
15	YALOVA	$359.478.040,00	$178.110.396,00	**$181.367.644,00**
16	AFYONKARAHİSAR	$297.156.822,00	$122.801.155,00	**$174.355.667,00**
17	MALATYA	$250.860.784,00	$85.924.058,00	**$164.936.726,00**
18	KARAMAN	$306.472.975,00	$143.013.978,00	**$163.458.997,00**
19	GİRESUN	$168.291.084,00	$14.694.777,00	**$153.596.307,00**
20	RİZE	$162.705.577,00	$19.910.580,00	**$142.794.997,00**
21	BURDUR	$180.320.660,00	$46.507.956,00	**$133.812.704,00**
22	ORDU	$163.226.409,00	$40.195.838,00	**$123.030.571,00**
23	BALIKESİR	$515.571.463,00	$410.405.505,00	**$105.165.958,00**
24	ESKİŞEHİR	$857.684.680,00	$756.051.677,00	**$101.633.003,00**
25	KAYSERİ	$1.529.603.594,00	$1.441.317.497,00	**$88.286.097,00**
26	DİYARBAKIR	$166.327.309,00	$81.625.874,00	**$84.701.435,00**
27	IĞDIR	$94.591.761,00	$16.833.378,00	**$77.758.383,00**
28	KİLİS	$103.808.995,00	$31.921.000,00	**$71.887.995,00**
29	ISPARTA	$159.340.378,00	$94.970.126,00	**$64.370.252,00**
30	UŞAK	$250.722.145,00	$198.534.615,00	**$52.187.530,00**

Tablo 14. 2016 Yılı İllerin Dış Ticaret Sıralaması (Dış Ticaret Fazlasına Göre)

Yıllar	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Onay Sayısı	6.151	7.474	8.108	9.129	9.307	9.890	11.031	12.307	13.385	12.362	12.780

Tablo 15. İhracat Onay Sayısı (Serbest Dolaşım ve Menşe ispat belgeleri)
(Yıllar İtibariyle, Adet)

Şekil 19. İhracat Onay Sayısı (Serbest Dolaşım ve Menşe İspat Belgeleri)

3.10.2. İnegöl Gümrük Müdürlüğü

İnegöl Gümrük Müdürlüğü 11.02.2012 tarihi itibariyle açılmış olup ilçemizde etkin bir şekilde hizmet vermektedir.

	2012	2013	2014	2015	2016
İhracat	$ 135.693.518	$ 162.060.798	$ 183.806.424	$141.670.711	$ 134.109.209
İthalat	$ 66.366.837	$ 116.313.756	$ 133.359.203	$ 317.935.722	$ 68.899.073
Dış Ticaret Hacmi	$ 202.060.355	$ 278.374.555	$ 317.165.627	$ 459.606.433	$ 203.008.282

Tablo 16. Gümrük İşlem Hacimleri

İnegöl Gümrük Müdürlüğü 2016 yılında 134 milyon dolar ihracat, 68 milyon dolar ithalat işlemi onayı yapmış olup, 2016 yılında toplam 203 milyon dolar tutarında dış ticaret beyanname onayı gerçekleştirilmiştir. Yıllara göre değerlendirildiğinde Müdürlüğün hizmete girdiği tarihten itibaren yapılan işlem hacminde sürekli artış gözlenirken, 2016 yılında ihracat ve ithalatta düşüş yaşanmıştır.

	2012	2013	2014	2015	2016
GELEN TIR SAYISI	1017	1794	2089	4927	1568
ÇIKAN TIR SAYISI	4209	4844	5940	5136	5561
İHRACAT BEYANNAME SAYISI	6043	6511	8314	7093	7241
İTHALAT BEYANNAME SAYISI	770	1438	1677	3292	1704
ANTREPO BEYANNAME SAYISI	-	-	421	1908	741

Tablo 17. Gümrük İşlem Sayıları

2012 yılından itibaren İnegöl Gümrük Müdürlüğü'ne gelen ve çıkan tır sayıları ile Müdürlük tarafından onaylanan ihracat ve ithalat beyanname sayılarında sürekli bir artış görülmektedir. 2014 yılında Mobilya İhtisas Gümrük Uygulamasına geçilmesiyle İnegöl Gümrük Müdürlüğünde antrepo beyannameleri de işlem görmüştür.

3.10.3. Türk Mobilya Sektörü

Sektörün Dünya Ekonomisindeki Durumu

Mobilya, dünyada belli başlı ekonomik sektörlerden biridir ve sektör hem ana unsurları hem de yardımcı ve yan unsurları ile birlikte yıllık ortalama 437 milyar dolarlık bir değer üretmektedir.

Dünya mobilya üretimi son on yılda değerini iki katına çıkartmış, 2004 yılında yaklaşık 220 milyar ABD doları değerinde iken 2013 yılında 437 milyar dolara kadar ulaşmıştır. Dünya mobilya üretiminin 150 milyar dolarlık bölümü üretici ülkelerde tüketiciye sunulurken, 70 milyar doları aşan bölümü uluslararası ticarete konu olmuştur. 2050 yılında mobilya pazarının 1 trilyon ABD dolarını geçeceği tahmin edilmektedir.

Dünya genelinde daha önce dünya mobilya üretiminde Avrupa üretimin merkezi iken, son 18-20 yılda mobilya üretim ağırlığının Çin merkezli olmak üzere doğuya kaydığı görülmektedir. Ancak, Almanya, İtalya ve Polonya gibi ülkeler mobilya sektörü açısından hala önemini devam ettiren ülkelerdir. Mobilya üretiminde Çin açık ara önde olup, ABD, İtalya, Almanya dünya mobilya üretiminin yarısından fazlasını gerçekleştirmektedir. Diğer üreticiler olarak Japonya, Fransa, Kanada, İspanya ve Polonya'nın dünya mobilya üretiminde önemli rol oynadığı dikkat çekmektedir.

Dünya mobilya sektörünün %35'i ev içi mobilya ve döşeme, ofis ve dış mekânlar için mobilya üreten üretici firmalardan oluşmaktadır. Bu alanda etkinlik gösteren dernek ve birlikler, fuarlar, ofisler ve sergiler %30'luk bir dilimi meydana getirmektedir. Aydınlatma ve aydınlatma malzemesi üreticileri ile birlikte ev eşyası üreticileri sektörde %27 oranında yer alırken; yardımcı malzeme, yarı mamul ve aksesuar üreticileri sektörde %6 oranında temsil edilmektedir.

2014 yılında dünya mobilya tüketimi %3,3 oranında artış göstermiştir. Batı Avrupa ülkelerinde ise tüketimde sadece %0,5 oranında sınırlı bir büyüme görülmüştür. Mobilya tüketimindeki büyümenin daha fazla olması beklenmektedir. Batı Avrupa'da %2,4, Rusya Federasyonu'nda %2,4, Güney Amerika'da %2,75 oranlarında büyüme tahmin edilmektedir. En büyük büyüme oranları ile Orta Doğu ve Afrika ülkelerinde %3,9 oranında ve Asya-Pasifik bölgesinde %5,2 oranında olacağı tahmin edilmektedir. 2014 yılında, kişi başına milli gelir oranı yüksek olan ülkelerdeki tüketicilerin orta ve düşük milli gelir oranına sahip ülkelere göre ortalama 5 kat fazla mobilya harcaması yaptığı görülmüştür.

Son 10 yıl içerisinde, mobilya ticareti sürekli olarak imal edilen ürünlerin toplam ticaretinin %1'i oranında artış göstermiştir. Finansal krizler, son yıllarda küresel mobilya ithalatındaki düşüşün yol açtığı Çin'in iç pazarındaki mobilya tüketim ve ithalatının artışıyla birleşmiş, bu durum 2003 - 2007 yılları arasında %27,8 olan mobilya ithalatı artış oranını bir anda %30,6'ya yükseltmiştir. Ancak daha sonra 2007 - 2009 yılları arasında etkisi düşmüş ve bundan sonra bu maksimum düzeyin altında kalmıştır.

Dünyada en fazla mobilya ithal eden ülkeler, finansal krizler esnasında mobilya ithalatını azaltmıştır. 2013 yılına gelindiğinde, Avrupa'da yavaş bir gelişme olurken, ABD ve Kanada ekonomik kriz öncesindeki düzeyine ulaşmış hatta aşmıştır. Dünya mobilya sektörü istihdam anlamında da dikkate değer bir sayıya sahiptir. Bütün dünyada üretilen mobilya ile birlikte 260.000 kişilik istihdamla sektör her geçen gün alanını genişletmektedir. Mobilya sektörünü daha gelişkin hale getirmek açısından çeşitli ülkelerde çok sayıda fuarlar düzenlenmektedir. Yapılan bu fuarlarla birlikte hem üretilen mobilyalar tasarım, çeşitlilik vs. bağlamında değerlendirilmekte hem de sektörün durumuna ilişkin birinci elden, üreticilerden doğrudan haberdar olunmaktadır. Her yıl dünya genelinde düzenlenen ortalama 60 uluslararası fuarın başını her yıl 10 fuarla İtalya çekmektedir. İtalya'nın ardından her yıl 9 fuar düzenleyen Çin Halk Cumhuriyeti ve 6 fuar düzenleyen Almanya gelmektedir. Ayrıca Türkiye'de her yıl düzenlediği 2 fuarla bu sektördeki faaliyetlerini etkinleştirmeye

çalışmaktadır. AB ülkeleri bağlamında mobilya üretimi ve ticareti konusu dünyanın pek çok bölgesine kıyasla son derece gelişmiş bir husustur. AB'nin bu sektördeki uzmanlığı dünyanın diğer ülkelerinden çok daha fazla olmakla birlikte özellikle mutfak mobilyaları ve döşenmiş mobilya konusunda liderliği ellerinde bulundurmaktadırlar. Bilhassa Almanya ve İtalya, hem üretim hem ithalat ve hem de tüketim konusunda diğer Avrupa ülkelerine kıyasla daha ön planda bulunmaktadırlar.

Dünya Mobilya İhracatı: Dünya mobilya ihracatı 2011 yılında 115 milyar $ düzeyinde iken, 2015 yılında 171 milyar $'a yükselmiştir. Dünyanın en büyük mobilya ihracatçıları Çin, Almanya, İtalya, Polonya ve ABD'dir.

Şekil 20. Dünya Mobilya İhracatında Başlıca Ülkeler

Şekil 21. Dünya Mobilya İhracatının Dağılımı

DÜNYA MOBİLYA İHRACATI (MİLYON $)							
ÜLKE	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Dünya	115.075,89	132.051,11	149.278,44	160.215,77	170.040,27	177.812,23	171.017,09
Çin	30.309,12	39.261,43	45.188,80	56.721,27	60.082,55	60.622,97	61.468,05
Almanya	10.915,86	11.330,27	13.672,02	12.848,42	13.055,58	13.608,98	12.227,13
İtalya	10.571,43	10.658,51	11.640,28	10.917,98	11.591,94	11.977,26	10.620,45
Polonya	7.189,81	7.909,36	9.394,83	8.695,70	9.872,80	11.116,98	9.993,78
ABD	5.265,83	6.410,77	7.007,49	7.829,47	8.187,51	8.761,20	8.648,50
Meksika	3.206,28	4.424,47	4.909,47	5.959,70	6.681,86	7.719,09	7.798,91
Vietnam	2.434,20	2.978,98	3.163,29	3.666,35	4.060,29	4.748,38	5.206,47
Kanada	3.032,40	3.624,28	3.888,26	3.989,38	3.947,84	4.159,60	4.388,44
Çek Cumhuriyeti	2.067,41	2.369,56	2.808,89	2.609,82	3.136,53	3.623,20	3.532,25
İngiltere	1.625,35	1.883,31	2.253,66	2.188,97	2.352,74	2.800,61	2.747,18
Fransa	3.255,97	2.823,94	3.042,66	2.793,24	2.971,42	2.965,06	2.694,86
Malezya	2.242,14	2.563,00	2.589,45	2.674,08	2.416,21	2.541,69	2.428,92
Türkiye	1.198,15	1.414,96	1.658,38	1.898,57	2.237,25	2.421,40	2.256,79
Hollanda	1.506,02	1.671,63	2.229,13	2.210,81	2.246,71	2.300,41	2.233,93
Danimarka	2.215,06	2.116,18	2.305,89	2.213,90	2.283,02	2.433,01	2.214,41
Romanya	1.394,69	1.521,01	1.841,66	1.774,58	2.106,02	2.431,32	2.204,99
İspanya	1.884,93	1.800,55	1.903,24	1.824,18	2.169,06	2.293,18	2.096,66
İsveç	2.110,54	2.265,90	2.597,68	2.445,36	2.399,29	2.324,61	2.005,83
Endonezya	1.666,88	1.967,76	1.767,24	1.809,35	1.787,59	1.826,88	1.752,21
Portekiz	1.285,26	1.348,19	1.517,95	1.459,36	1.637,96	1.854,50	1.738,05

Kaynak: Trademap.org (GTİP: 9401, 9402, 9403, 9404)

Tablo 18. Dünya Mobilya İhracatı

Şekil 22. Türkiye'nin Dünya Mobilya İhracatındaki Payı

Dünya Mobilya İthalatı: Dünya mobilya ithalatı 2009 yılında 116 milyar $ değerinde iken, 2015 yılında 166 milyar $'a çıkmıştır.

Şekil 23. Dünya Mobilya İthalatında Başlıca Ülkeler

Şekil 24. Dünya Mobilya İthalatının Dağılımı

2009 yılından bu yana dünyanın en büyük mobilya ithalatçısı ABD olmuştur. 2016 yılında dünya mobilya ithalatının %30,07'sini yapan ABD'yi sırasıyla Almanya, İngiltere, Fransa ve Kanada takip etmiştir.

DÜNYA MOBİLYA İTHALATI (MİLYON $)							
ÜLKE	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Dünya	116.096,91	134.485,63	148.220,40	150.991,92	157.743,52	168.910,07	166.701,70
ABD	27.272,51	34.819,74	35.982,29	39.514,72	42.024,61	45.655,71	50.127,09
Almanya	11.531,08	12.567,19	14.546,69	13.708,86	14.302,19	16.093,24	14.479,36
İngiltere	7.163,77	7.997,42	8.051,57	7.528,25	7.911,21	8.961,25	9.014,11
Fransa	7.822,80	8.519,28	9.250,78	8.643,34	8.080,59	8.419,91	7.579,05
Kanada	4.918,18	5.987,88	6.349,79	6.849,62	6.807,14	6.982,80	6.738,75
Japonya	4.951,20	5.567,84	6.338,86	7.020,63	6.926,80	7.009,15	6.425,44
Hollanda	3.159,63	3.326,84	3.969,23	3.600,98	3.538,96	3.747,55	3.855,10
İsviçre	2.876,64	3.031,92	3.562,06	3.413,86	3.620,38	3.653,29	3.358,84
Avustralya	2.312,30	2.755,60	2.931,28	3.075,83	3.157,72	3.365,19	3.346,80
İspanya	2.971,67	3.397,99	3.211,08	2.539,71	2.633,32	3.038,20	2.991,30
Meksika	1.272,04	1.740,07	2.039,23	2.404,23	2.771,72	2.884,05	2.985,20
Belçika	3.238,84	3.172,17	3.524,99	3.154,24	3.830,63	3.444,00	2.657,05
Çin	1.293,25	1.731,61	2.251,83	2.333,68	2.547,16	2.792,45	2.533,96
BAE	0,00	0,00	0,00	1.627,91	1.659,79	1.904,31	2.461,97
İtalya	2.443,34	2.687,44	2.824,80	2.333,04	2.396,47	2.667,22	2.420,19
Güney Kore	1.132,66	1.509,56	1.608,55	1.587,84	1.736,97	2.053,00	2.278,24
Avusturya	2.479,58	2.396,85	2.792,18	2.590,17	2.640,66	2.652,59	2.259,36
İsveç	1.789,90	2.059,74	2.316,94	2.133,15	2.243,83	2.373,36	2.148,64
Çek Cumhuriyeti	1.257,16	1.195,00	1.470,73	1.432,43	1.659,33	2.046,17	2.148,36
Suudi Arabistan	122,19	1.006,85	1.245,39	1.505,13	1.691,67	1.845,02	2.006,02

Kaynak: Trademap.org (GTİP: 9401, 9402, 9403, 9404)

Tablo 19. Dünya Mobilya İthalatı

Türkiye 2015 yılında mobilya ithalatında 850 milyon $'la 29 uncu sırada yer almaktadır. Türkiye'nin yıllara göre mobilya ithalatı; 2009 yılında 567 milyon $, 2010 yılında 738 milyon $, 2011 yılında 941 milyon $, 2012 yılında 817 milyon $, 2013 yılında 968 milyon $, 2014 yılında 991 milyon $'dır. Tüekiye'nin mobilya ithalatındaki dünya payı ise %0,5 dolaylarındadır.

Şekil 25. Türkiye'nin Dünya Mobilya İthalatındaki Payı

Sektörün Türkiye'deki Genel Durumu

Mobilya sektörü Türkiye'nin en eski ve en gelişen sektörlerinden biridir, sektörde son yıllarda dünya standartlarında üretim yapan tesisler kurulmuş, bayilik teşkilatlarıyla ülke sathına ve dünyaya ürün satar bir konuma ulaşılmıştır. Sektör her yıl ürünlerini geliştirmekte ve çeşitliliğini artırmaktadır.

Mobilya sanayi katma değer açısından da ülkemizin önde gelen sektörlerinden olup ihracatta yerli kaynakları en çok kullanan ve ithal ürünlere bağımlılığı en az olan sektörlerden biri olarak ekonomiye katkısı artarak devam etmektedir.

Mobilya sektöründe TÜİK 2011 verilerine göre, işyeri sayısı 35.858, çalışan sayısı ise 174.915 olarak görülmektedir. Ayrıca perakende sektöründe de çalışan sayısının 100.000 olduğu tahmin edilmektedir. Mobilya işletmeleri genelde KOBİ'lerden oluşmaktadır. Sektörde yaşanan sıkıntılar tipik KOBİ sıkıntıları olup, dünya çapında pazarlara açılmak için küçük firmaların birleşip güçlenmesi ve profesyonel yapılanması önem taşımaktadır.

Sektörün, mevcut potansiyelini ve stratejik pozisyonun önemini kavrayarak yurtdışı tanıtım ve ihracat çalışmaları ile uluslararası mobilya pazarında yükselme olanağı bulunmaktadır.

YIL	2010	2011	2012	2013
ÜRETİM	12.500	14.000	16.300	19.000
TALEP	10.000	11.000	12.300	14.000
İHRACAT	1.344	1.583	1.819	2.130
İTHALAT	655	825	710	839

Kaynak: 9. Kalkınma Planı-OİK Raporu –TÜİK

Tablo 20. Türkiye Mobilya Sektörü Temel Verileri (Milyon $)

Sektörün Türkiye'deki Üretimi ve Tüketimi

Türkiye'de mobilya sektörü diğer sektörlere 46ore en eski ve devamlı sektörlerden biridir. Çünkü ülkemizde uzun yıllar boyunca daha çok atölye tarzı küçük yerlerde varlığını devam ettiren bu 46ore46l, aynı şekilde 46ore46 olarak hayatını devam ettirmiştir. Bir diğer açıdan bakıldığında; mobilya atölyelerinin birbirinden bağımsız ve küçük olması hem aralarındaki ilişkiyi sınırlı hale getirmiş ve teknolojik gelişmeyi bir nevi yavaşlatarak el emeğinin yoğun olduğu bir 46ore46l olmasına sebebiyet vermiştir. Bir bakıma, ihtiyaç için

üretilen küçük ev eşyaları ve yalnızca iç piyasada sunulan mobilyalar sektörün büyük çoğunluğunu oluşturmuştur.

Türk mobilya endüstrisi, çoğu geleneksel yöntemlerle çalışan atölye tipi, küçük ölçekli işletmelerin ağırlıkta olduğu bir görünüme sahiptir. Buna karşın son yıllarda orta ve büyük ölçekli işletmelerin sayısı hızla artmaya başlamıştır.

Türkiye'de mobilya sektörü, pazarın yoğunlaştığı ve/veya orman ürünlerinin yoğun olduğu belirli bölgelerde toplanmıştır. 2014 yılı SGK verilerine 47ore mobilya sektörü imalat sanayi içinde 20.867 işletme ile dördüncü, yarattığı 165.118 kişilik istihdam ile yedinci sırada yer almaktadır. Mobilya sektörünün Türkiye'de yoğunlaştığı iller incelendiğinde; en fazla İstanbul, Kayseri, Bursa, Ankara ve İzmir'de mobilya üretiminin yapıldığı dikkat çekmektedir. Bunun dışında Bolu, Eskişehir, Sakarya, Zonguldak, Trabzon, Balıkesir, Antalya ve Burdur'da da mobilya üretimi yapılmaktadır.

İstanbul'da mobilya sektörü muhtelif yerlere dağılmış olmakla beraber, en önemli iki merkez İkitelli Organize Sanayi Bölgesi'ndeki Masko (778 mağaza) ve küçük sanayi sitesindeki Modoko (350 mağaza)'dur. Ankara mobilya üretiminde her zaman için önemli bir merkez olmuştur. Ankara'da mobilya sektörü Siteler semtiyle özdeşleşmiştir. Siteler 1960'lı yıllarda Marangozlar Odasının önderliğinde kurulmuş olup, bugün 5.000 dönüm arazi üzerinde faaliyet gösteren büyük bir organize sanayi bölgesidir. Bölge küçük ve orta ölçekli mobilya üretimi yapan birçok işletmeyi barındırmaktadır. Sitelerdeki kayıtlı firma sayısının 10.000'i aştığı sanılmaktadır. Ancak bu işletmeler emek yoğun işletmeler olup, büyük ölçekli üretim yapan firma sayısı azdır. Büyük ormanlık alanlara sahip olan ve bunun sonucu olarak ağaç sanayiinin hızlı bir gelişme gösterdiği Bursa-İnegöl Bölgesi de gelişme dinamiği yüksek bir bölgedir. Tarihi İpek Yolu üzerinde bulunmasının getirdiği ticari hareketliliği ve hammadde kaynaklarına yakın olmasının avantajını iyi değerlendiren İnegöl bugün artık mobilyasıyla da anılmaktadır. Bölgenin ihracatta yakaladığı başarı, Bursa-İnegöl'ün mobilyada önemli bir uluslararası merkez olma yolunda olduğunu göstermektedir. Kayseri'de mobilya sektörünün yükselişi kanepe, koltuk ve yatakla başlamıştır. Teknolojik gelişmeler ve yeni yatırımlarla bugün mobilyanın her dalında üretim yapan firmaları ile Kayseri, Türkiye'nin önemli bir mobilya merkezi haline gelmiştir. Şehir sektörün en büyüklerini içerisinde barındırmaktadır. Kayseri Marangozlar Mobilyacılar ve Döşemeciler Odası verilerine 47ore ise sektörde faaliyet gösteren firma sayısı 3.500 bulmaktadır. TÜİK verilerine 47ore, firma başına düşen 11,5 kişilik istihdam düzeyi ile bölgede Türkiye ortalamasının çok

üzerinde bir oranla eleman istihdam edilmektedir. Firma başına düşen eleman sayısının yüksekliği de göstermektedir ki şehir büyük ölçekli, fabrikasyon tarzda üretim yapan, firmaların yoğunlaştığı bir bölgemizdir. Kayseri daha çok ev mobilyası (koltuk, kanepe ve oturma grubu gibi) ihracatı yapmaktadır. İzmir'de ise, Karabağlar ve Kısıkköy sektörün yoğunlaştığı bölgeler olup, sahip olunan liman ve ulaşım kolaylığı sayesinde 48ore48l ihracatta önemli atılımlar içerisindedir.

Bu çerçevede; 2012 yılında yaklaşık 16,3 milyar $ değerinde mobilya üreten Türkiye'nin toplam 12,3 milyar $ değerinde tüketim yaptığı tahmin edilmektedir. Türkiye nüfusunun genç olması, yeni evlilikler, kişi başına düşen milli gelirin iyileşmesi yanında sektörün iç piyasaya yönelik olması dikkate alındığında 2015 yılına kadar yurt içinden önemli miktarda talep gelmesi beklenmektedir. 2014 yılı sonunda ise; Türkiye'de 19 milyar $ değerinde mobilya üretiminin yapıldığı ve tüketimin de 14 milyar $'a yükseldiği tahmin edilmektedir.

Üretim miktarı ölçümlerinde net resmi bir rakam olmamakla birlikte üretici firma sayısı, üretim miktarları, satış fiyatları, ihracat rakamları ile birlikte değerlendirildiğinde inşaat sektörünün büyüklüğü ve sektördeki kayıt dışılık dikkate alındığında; yıllar itibarıyla mobilya sektöründe üretim kademeli olarak artış eğilimi sergilemiştir. 2014 yılında %7 oranında artan sanayi üretimi 2015 yılında %8 oranında artış kaydetmiştir. Artan üretime karşın kapasite kullanımının son yıllarda nispeten yatay seyrettiği görülmektedir. 2013 yılında %71,4 olan kapasite kullanım oranı, 2014 yılında %71,8 olarak kaydedilmiştir. 2015 itibarıyla ise kapasite kullanım oranı %72,3 seviyesinde gerçekleşmiştir. Önceki yıllarda sektörün kapasite kullanımında görülen mevsimselliğin son yıllarda oldukça azaldığı dikkat çekmekte, buna bağlı olarak sektörde mevsimsel istihdamın oldukça azaldığı görülmektedir.

Kapasite kullanım oranının yatay seyri ve üretim artışı birlikte değerlendirildiğinde üretim değerindeki artışın verimlilik artışından ziyade, yeni açılan işletmeler ve enflasyondan kaynakladığı düşünülmektedir.

Yurt içinde tüketicilerin mobilya değiştirme sıklığına ilişkin yapılan anketler tüketicilerin %85'inin 3 ile 10 yıl arasında mobilya değiştirdiğine işaret ederken, ilk 3 yılda mobilyasını değiştirenlerin oranı %5 olarak değerlendirilmektedir. Mobilya satın alma nedenine ilişkin yapılan anketlerde ise, yenileme amaçlı mobilya alımlarının ilk sırada olduğu görülmektedir.

23 Mayıs 2015 tarihinde mobilya ithalatına %50 oranında ek gümrük vergisi getirilirken, söz konusu düzenlemenin gerçekleşeceği beklentisi 2015'in başından itibaren mobilyada tüketici fiyatlarının yükselmesine neden olmuştur. Gümrük vergisi üzerinden %18 oranında KDV alındığından toplam maliyet artışı %59 düzeyinde gerçekleşmiştir. Buna 49ore49lel olarak; sadece ithal ürünlerde değil yerli ürünlerde de yüksek oranda fiyat artışına gidilmiştir. Mobilya fiyatları endeksinde Kasım 2015 itibarıyla bir önceki yılın aynı ayına 49ore ortalama artış oranı %36 düzeyinde gerçekleşirken, Ocak 2010 ile Kasım 2015 arasında ise mobilya enflasyonu %105 düzeyinde hesaplanmıştır. Ev mobilyaları alt segmenti başta olmak üzere mobilya sektöründe fiyat duyarlılığının düşük olduğu düşünülmektedir. Bunun bir sonucu olarak da işletmeler maliyet artışlarını fiyatlara yansıtmada sıkıntı yaşamamaktadırlar.

Sektörün Bölgesel Yapısı ve Kümelenmeler

Mobilya sektöründe istihdamın en yoğun olduğu ilk 10 il sırasıyla İstanbul, Bursa, Kayseri, Ankara, İzmir, Kocaeli, Antalya, Düzce, Sakarya ve Mersin olarak sıralanırken, istihdamın en düşük olduğu iller; Ardahan, Bayburt, Tunceli, Gümüşhane, Ağrı, Hakkâri, Edirne, Iğdır, Kilis ve Van'dır. Sektörde işletme başına düşen istihdam % 4,07 iken sıralamada ilk onda bulunan illerin ortalaması %7,3'tür. Her iki ortalamada % 9,2 olan ülke imalat istihdam ortalamasının oldukça altındadır.

İllere 49ore, işletme başına düşen istihdam oranlarına 49ore en yüksek il, %21 ile Düzce olup Kayseri %17, Bursa ve Kocaeli 10,9, Sakarya % 8 ile takip etmektedir. En düşük illerden Ardahan'da hiç mobilya üreticisinin olmaması dikkat çekerken, diğer 9 ilde mobilya üreticisi ve istihdam son derece düşüktür.

İstanbul Bölgesi: Mobilya sektörü, muhtelif yerlere dağılmış olmakla beraber en önemli iki merkez İkitelli Organize Sanayi bölgesindeki Masko ve küçük sanayi sitesi Modoko'dur. İstanbul işletme başına ortalama 5,7 kişilik istihdam düzeyi ile Türkiye genel imalat sektörü ortalamasının altında istihdam yapısına sahiptir.

Düzce Bölgesi: % 21,6'lık istihdam oranı ile sektörde en yoğunluklu istihdama sahip bölge olup ülke mobilya imalat ortalamasının 5 katı, genel imalat istihdam ortalamasının ise 2 katına denk gelmektedir. Bölge hem iç pazara hem de dış pazara üretim yapmaktadır.

Bursa-İnegöl Bölgesi: Mobilya üretiminin yoğunlaştığı diğer bölge olup gelişme dinamiği yüksektir. Tarihi İpek Yolu üzerinde bulunmasının getirdiği ticari hareketliliği ve hammadde kaynaklarına yakın olmasının avantajını iyi değerlendiren bölge, bugün önemli bir mobilya merkezidir. Sektörün ihracat dağılımında Kayseri ve İstanbul'un ardından üçüncü sıradadır. Bölgenin ihracatta yakaladığı başarı, Bursa-İnegöl'ün mobilyada önemli uluslararası merkez olma yolunda olduğunu göstermektedir.

Kayseri Bölgesi: Bölgede mobilya sektörünün yükselişi kanepe, koltuk ve yatak üretimi ile başlamıştır. Teknolojik gelişmeler ve yeni yatırımlarla bugün mobilyanın her dalında üretim yapan firmaları ile Kayseri, Türkiye'nin önemli mobilya merkezi haline gelmiştir. TOBB verileri ve TÜİK ihracat rakamlarına 50ore Kayseri ülke mobilya ihracatında bir numaralı bölgedir. İşletme başına istihdam ortalaması 17,7 olup Türkiye genel imalatının yaklaşık 2 katıdır.

Ankara Bölgesi: Mobilya üretiminde her zaman önemli merkez olmuştur. Siteler 1960'lı yıllarda Marangozlar Odası'nın önderliğinde kurulmuş olup, bugün 5.000 dönüm arazi üzerinde faaliyet gösteren büyük organize sanayi bölgesidir. Bölge küçük ve orta ölçekli mobilya üretimi yapan birçok işletmeyi barındırmaktadır. Ankara mobilya işletmeleri, emek yoğun işletmeler olup, büyük ölçekli üretim yapan firma sayısı oldukça azdır. Bölgenin ciddi altyapı ve ulaşım sorunu vardır. İşletme başına düşen % 5,5 kişilik istihdam oranı ile Ankara, ülke genel mobilya imalat sektörünün üstünde ancak genel imalat ortalamasının oldukça altında eleman çalıştırmaktadır.

İzmir Bölgesi: Karabağlar ve Kısıkköy bölgeleri üretimin yoğunlaştığı merkezler olup, şehir sahip olunan liman, ulaşım kolaylığı ile de ihracatta önemli atılımlar içerisindedir. İşletme başına düşen çalışan sayısı 6,0 kişi ile Türkiye ortalamasının altında istihdam düzeyine sahiptir. Bölgede büyük işletmelerin sayısı oldukça azdır.

Sektörün Kapasite Kullanımı

TÜRKİYE MOBİLYA SEKTÖRÜ DÖNEMSEL KAPASİTE KULLANIM ORANLARI (%)					
YILLAR	**1. Çeyrek**	**2. Çeyrek**	**3. Çeyrek**	**4. Çeyrek**	**Yıllık Ortalama**
2007	60,85	71,70	75,89	75,18	70,91
2008	66,76	70,76	71,01	65,55	68,52
2009	58,85	68,72	71,91	68,09	66,89
2010	66,76	71,35	72,18	71,48	70,44
2011	69,30	72,10	75,59	73,32	72,58
2012	69,55	69,89	69,74	70,17	69,84
2013	69,24	72,30	72,39	71,70	71,41
2014	69,96	72,47	72,71	71,97	71,78
2015	70,33	71,76	73,77	73,72	72,40
2016	69,68	71,11	72,14	72,05	71,25

Kaynak: TCMB (Elektronik Veri Dağıtım Sistemi)

Tablo 21. Türkiye Mobilya Sektörü Dönemsel Kapasite Kullanım Oranları

Mobilya talebi büyük ölçüde yeni konut inşaatlarına ve gelir artışına paralel bir seyir izlemektedir. Talep esnekliği yüksek bir tüketim ürünü olan mobilyaya olan talep ve kapasite kullanım oranları ekonomik dalgalanmalara ve mevsimsellik etkisine paralel olarak yıl içerisinde inişli çıkışlı bir seyir göstermektedir.

Türkiye mobilya sektörünün son 10 yıldaki kapasite kullanım oranları yıllık ortalama bazda değerlendirildiğinde kapasite kullanımı %70,60 olarak görünmektedir.

Sektörün İşyeri Sayısı ve İstihdamı

Sektörde küçük işletmelerin varlığına rağmen, modern tasarımın öneminin anlaşılması tasarımcılarının yetiştirilmesine gereken ilginin gösterilmesi ve istihdamlarının sağlanması, sektörün gelişimi açısından önem arz etmektedir.

İstihdam düzeyi sıralamasına göre İstanbul'u sırası ile Ankara, Kayseri, Bursa ve İzmir takip etmektedir. İstanbul mobilya sektörü işletme başına, 3,2 kişi, Ankara mobilya sektörü 2,7 kişi, Kayseri mobilya sektörü 11,5 kişi istihdam etmektedir. Bursa ve İzmir ise istihdam düzeyi olarak Ankara'dan sonra gelmektedir. Mobilya imalat ve perakende sektöründe çalışan sayısının 274.000 civarında olduğu tahmin edilmektedir.

Kaynak: TÜİK

Şekil 26. Ortalama Sanayi İstihdam Endeksi (2010=100.0)

Mobilya İmalatı sektöründe sanayi istihdam endeksi, 2011 yılında yükselişe geçerek 107,8 puana ulaşmıştır. Endeksin ortalama değeri 2012 yılında 111,3, 2013 yılı ilk iki dönem verilerine göre de 111,9 olmuştur.

GENEL TOPLAM	**Girişimci Sayısı**	**Çalışan Sayısı**
	2.591.372	**11.538.561**
İmalat Sanayi	334.593	3.171.767
İmalat Sanayi İçerisindeki Payı (%)	10,7	5,5
MOBİLYA SEKTÖRÜ	**35.858**	**174.915**

Kaynak: TÜİK (2011-NACE REV-2)

Tablo 22. Mobilya Sektöründe Girişimci ve Çalışan Sayısı

2011 yılı verilerine göre imalat sanayinin, firma bazında %10,7'sini, istihdam olarak da % 5,5'nu mobilya sektörü oluşturmaktadır.

Sektörün Üretim Değeri

TÜİK verilerine göre mobilya sektörünün 2011 yılındaki üretim değeri 14 milyar TL'den fazla olup ülke geneli üretim değerine oranı ise % 0,9'dur.

	2011
MOBİLYA SANAYİ TOPLAMI	**14.065.064.870**
İmalat Sanayi İçindeki Payı (%)	1,9
İMALAT SANAYİ TOPLAMI	**703.359.932.839**
Genel Üretim Değeri İçindeki Payı (%)	0,9
GENEL ÜLKE ÜRETİM DEĞERİ	**1.478.830.876.462**

Kaynak: TÜİK (2011-NACE REV-2)

Tablo 23. Mobilya Sektörü Üretim Değeri (TL)

Sektörün Cirosu

TÜİK verilerine göre mobilya sektörünün 2011 yılındaki cirosu 14,4 milyar TL olup, ülke geneli cirosuna oranı ise % 0.59'dur.

	2011
MOBİLYA SANAYİ TOPLAMI	**14.402.100.364**
İmalat Sanayi İçindeki Payı (%)	1,9
İMALAT SANAYİ TOPLAMI	**740.285.930.428**
Genel Ciro İçindeki Payı (%)	0,59
GENEL ÜLKE CİROSU	**2.416.000.071.776**

Kaynak: TÜİK (2011-NACE REV-2)

Tablo 24. Mobilya Sektörü Cirosu (TL)

Sektörün İhracatı

Türkiye'nin mobilya ihracatı son altı yıldır sürekli artış göstermektedir. Türkiye 2011 yılında 1,5 milyar $ değerinde mobilya ihraç ederken, 2016 yılına gelindiğinde ihracatını 2,1 milyar $'a yükseltmeyi başarmıştır.

Şekil 27. Türkiye Mobilya İhracatı

2016 yılında Türkiye'nin mobilya sektöründen en fazla ihracat yaptığı ülke 416 milyon $'la Irak olmuştur. Sektör ihracatında ikinci sırayı Almanya almış, bu ülkeleri sırasıyla Suudi Arabistan, Fransa, ABD ve Libya takip etmiştir.

TÜRKİYE'NİN MOBİLYA İHRACATI (MİLYON $)						
ÜLKE	2011	2012	2013	2014	2015	2016
TOPLAM	1.582,74	1.819,17	2.130,50	2.319,31	2.165,93	2.141,78
Irak	282,23	388,75	443,94	467,77	422,75	416,33
Almanya	158,57	144,13	132,47	138,71	145,37	157,38
Suudi Arabistan	40,46	62,95	77,58	110,21	157,60	150,24
Fransa	87,34	83,01	103,48	116,70	122,56	129,97
ABD	25,83	30,03	37,02	63,32	90,36	97,06
Libya	16,86	162,98	231,84	184,58	135,55	79,02
İngiltere	38,01	47,75	54,96	59,56	60,04	70,94
BAE	17,46	19,98	38,82	39,07	56,86	60,89
İsrail	22,91	22,97	29,92	32,15	36,08	53,87
Azerbaycan	105,19	127,51	161,35	175,58	99,91	49,98
Hollanda	55,22	51,49	45,02	45,48	42,33	47,40
Romanya	17,72	16,91	24,87	42,04	36,22	45,81
Türkmenistan	75,51	60,44	86,47	98,63	81,98	44,70
Cezayir	12,40	12,06	15,93	28,38	36,08	41,85
İtalya	32,55	28,95	32,52	34,42	36,38	41,46
İran	102,73	67,03	29,81	35,36	38,49	37,21
İspanya	14,66	11,60	21,91	24,30	23,25	32,17
Gürcistan	26,19	30,77	29,32	41,71	29,03	28,80
Belçika	22,16	22,61	21,21	24,42	22,80	28,53
Katar	9,57	11,16	18,36	16,60	21,35	26,67

Kaynak: tuik.gov.tr

Tablo 25. Türkiye'nin Mobilya İhracatı

Sektörün İthalatı

Türkiye mobilya sektörü, ihracatı ithalatından yüksek olan nadir sektörlerden biridir. Bu özelliği itibariyle bakıldığında; katma değeri yüksek olan mobilya sektörünün ithalatı 2011 yılında 825 milyon $ iken, 2016 yılında 529,8 milyon $ değerine gerilemiştir.

Şekil 28. Türkiye Mobilya İthalatı

2015 yılında Türkiye'nin en fazla mobilya ithal ettiği ülke 239,7 milyon $'la Çin iken, 2016 yılında en fazla mobilya ithalatı yapılan ülke 84,6 milyon $'la İtalya olmuştur. Çin, Almanya, Polonya, Fransa, Romanya ve Güney Kore onu takip eden ülkelerdir.

TÜRKİYE'NİN MOBİLYA İTHALATI (MİLYON $)						
ÜLKE	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**
TOPLAM	825,06	710,97	839,54	854,21	747,88	529,81
İtalya	89,47	79,39	114,77	104,12	84,65	84,64
Çin	289,32	244,98	267,92	285,17	239,77	69,89
Almanya	75,24	66,91	94,61	88,80	77,99	68,95
Polonya	50,04	47,43	54,76	49,85	47,36	47,95
Fransa	39,11	35,50	40,26	37,45	32,92	32,10
Romanya	26,53	26,16	29,95	30,97	33,27	22,02
Güney Kore	7,98	5,05	5,19	23,50	21,49	15,52
İspanya	39,54	30,12	44,16	29,93	14,55	13,80
Malezya	3,68	4,76	5,55	4,64	5,05	13,56
Çek Cumhuriyeti	7,30	8,60	10,17	16,56	11,55	13,40
ABD	10,89	8,97	12,59	13,12	17,25	12,60
Japonya	16,83	20,45	14,97	13,34	11,93	11,31
İngiltere	21,27	11,15	9,14	9,10	11,88	11,24
Litvanya	7,06	8,04	9,33	7,83	8,59	10,09
Macaristan	5,66	5,15	6,84	8,21	9,70	8,99
Vietnam	20,56	16,23	18,54	21,65	19,77	8,11
İsveç	9,93	6,97	9,13	7,89	9,25	7,57
Slovakya	10,38	7,19	6,43	5,71	6,42	7,37
Bulgaristan	7,02	4,51	6,73	6,71	7,84	7,33
Portekiz	4,62	3,50	3,91	3,62	3,89	6,54

Kaynak: tuik.gov.tr

Tablo 26. Türkiye'nin Mobilya İthalatı

Sektörün 2013–2023 Projeksiyonu

Mobilya sektörü, küreselleşme, teknoloji ve bilgiye kolay ulaşım sonucu yeni bir dönemin içinde bulunmaktadır.

İtalya, Almanya ve Çin'de olduğu gibi organize, sadece mobilyaya yönelik, ihtisaslaşmış üretim sahaları, entegre olmuş üretim ve bunlarla beraber çalışan AR-GE birimleri yapılması hedeflenmektedir.

Üniversitelerde eğitimin, mobilya pazarlaması, mobilya tasarımı, genel iç mimari olarak değil mobilya üretim ve istihdamına yönelik olması için işbirliği çalışmaları yapılmaktadır.

Mobilya sektörü, ufuktaki hedefleri için 2023 yılını belirlemiştir. Sektör 2023'te 25 milyar $ üretim, 10 milyar $ ihracata ulaşmayı ve dünyanın 5. büyük mobilya üreticisi olmayı hedeflemektedir.

3.10.4. İnegöl Mobilya Sektörü

Cumhuriyet dönemiyle birlikte İnegöl'de ekonomi; özellikle coğrafi pozisyonu gereği önemli gelişmeler göstermiştir. 1927 yılında üç dokuma fabrikası, iki tahıl fabrikası, bir kereste fabrikası, iki tereyağı, yoğurt ve peynir imalathanesi, Romanya göçmeni Salih Anıl'ın mısır kırma makineleri ve yün tarakları ile çorap ve fanila imalathaneleri kurularak İnegöl ekonomisi gelişimini sürdürmüştür.

Çevresindeki ormanlar nedeniyle 1980'lere kadar orman ürünleri alanında imalat sanayi gelişmiş, ağaç ve kereste işletmeciliği üzerine faaliyet ön planda olmuştur. O yıllarda ayrıca makineli tarım öncesinde çiftçinin en önemli araçlarından biri olan döğen imalatı da yapılmıştır. 1943'ten sonra İnegöl'de mobilya imalatına başlanmıştır. Aslında şehrin şu anki ekonomik aktivitesini belirleyen önemli kilometre taşlarından biri de bu olmuştur.

İnegöl'de fabrika olarak nitelendirilebilecek ilk tesis 150 girişimcinin bir araya gelerek kurdukları ve 4 Ağustos 1957'de günlük 24 bin kapasiteyle üretime başlayan tuğla fabrikasıdır. İnegöl'de üretilen ve ilçe dışına satışı yapılan başlıca ürünler tütün, tahıl, kereste, koza, yaş sebze ve kuru meyveden oluşmaktadır.

Köylülerin geçim kaynağını orman ürünleri ve tarım oluşturmaktadır. Tarla tarımında patates, lahana, domates, pancar ön sıralarda gelmektedir. Yörede meyvecilik de bir hayli gelişmiştir. Özellikle şeftali, armut, erik, elma ve çilek meyvecilikle uğraşan yöre halkının başlıca geçim kaynağını oluşturmaktadır. Son yıllarda ilçede meyve fidancılığı da büyük bir ivme kazanmıştır.

İstihdam açısından incelendiğinde, İnegöl'de en yüksek istihdamın sanayi sektöründe olduğu görülmektedir. Toplam işgücünün %47'si sanayi sektöründe çalışmaktadır. Ayrıca, ilçe dışından da sanayi sektörü önemli miktarda işgücü çekmektedir.

1976 yılında İnegöl Belediyesi ile İnegöl Ticaret ve Sanayi Odası`nın teşebbüsüyle kurulan İnegöl Organize Sanayi Bölgesi (İOSB) Türkiye'nin ilk organize sanayi bölgeleri arasında yer alır. 1980 sonrasında ise İOSB'nin kurulması ile birlikte orman ürünlerinin

yanında tekstil, otomotiv yan sanayi ve diğer sanayi kolları da gelişmiştir. Bölgede ağırlıklı olarak tekstil ve konfeksiyon işletmeleri göze çarpmakla birlikte, sünger üretimi, sunta ve kontra plak üretimi, gıda üretimi, yem üretimi, ambalaj, cam, orman ürünleri-mobilya, kimya, gıda, döküm ile otomotiv yan sanayi sektörlerinde faaliyet gösteren işletmeler vardır. İlçede faaliyet gösteren fabrikaların il içindeki katma değere katılma oranı %84, il dışına ise %16 oranındadır. Türkiye toplam ihracatının %1'ini, mobilya ihracatının %10'unu, yurt içi mobilya talebinin ise %40'ını bu şehir karşılamaktadır.

İnegöl'de mobilyacılığın geçmişi, yüzyıl öncesine, 1900'lü yılların başına dayanır. O yıllarda İnegöl'ün etrafının ormanlarla kaplı oluşu, ağacın kereste atölyelerinde işlenip kalas halini alarak yurt içinde ihtiyacı olan yerlere nakli ile başlamış, Cumhuriyet'in kurulduğu yıllarda da kerestecilik, yumurta sandığı, at arabası imalatı, daha sonra sandalyecilik ve koltuk imalatları yerini günümüzde son teknolojik imkânların, makinelerin kullanıldığı bir döneme bırakmıştır.

Ağaçlarla uğraşmak zamanla ana kaynağımız haline gelmiştir. İnegöl coğrafi konum itibariyle Ankara-Bursa karayolu üzerinde bulunması nedeniyle mobilya sanayi bölgemize her gün ziyaretçi ve müşteri olarak gelen halkımızın ilgisini çekmektedir.

Sektördeki çeşitlerden modern ve klasik koltuk takımları, yatak odası ve yemek odası takımları, oturma grupları, çekyat, kanepe, çocuk ve genç odası mobilyaları, mutfak ve mobilya aksesuarları büyük beğeni toplamaktadır.

İnegöl mobilyacılığın bugünkü ekonomiye katkısı azımsanmayacak kadar büyüktür. Kurulduğu yıllarda parmakla sayılabilecek kadar az olan mobilyacı işyerleri bugün yerini yüzlercesine bırakmıştır. Bu iş yerlerinde üretilen mobilyaların çeşitleri ve modelleri oldukça zengindir.

Sektördeki firmalarımız, İnegöl'de her yıl organize edilen mobilya dekorasyon fuarları ile hem ulusal hem de uluslar arası düzeyde işadamları ve tüketicileri misafir etmekte ve onlara İnegöl mobilyasını tanıtma fırsatı sunmaktadır.

İHRACAT	**2016**	**2015**	**2014**	**2013**	**2012**	**2011**	**2010**	**2009**	**2008**
Mobilya	342,63	330,24	343,33	312,87	251,24	176,55	143,46	114,66	104,26
Orman Ürünleri	43,83	43,23	73,94	52,42	52,57	47,07	38,10	43,28	73,92

Tablo 27. İnegöl'ün Sektörlere Göre İhracatı (Milyon $)

3.11. Binek Araç ve Tescil İstatistikleri

İnegöl İlçe Emniyet Müdürlüğü'nden alınan verilere göre 2008 yılından başlayarak 2016 yılı sonuna kadar hem tescilli araç sayısında hem de sürücü belgesi sayısında her yıl bir artış yaşandığı görülmektedir.

Şekil 29. Yıllara Göre Tescilli Araç ve Sürücü Belgesi Sayısı Grafiği

Tescilli araç sayıları açısından bakıldığında 2008'de 38.227 olan tescilli araç sayısı, 2009'da yaklaşık %3 artarak 39.385'e çıkmıştır. 2010'da ise bu sayı yine bir önceki yıla göre yaklaşık %4 artarak 40.840 olmuştur. 2011 yılı itibariyle ise 44.093'e ulaşan tescilli araç sayısında 2010'a göre yaklaşık %8'lik bir artış görülmüştür. 2012 yılında tescilli araç sayısı, bir önceki yıla göre %5,9'luk bir artışla 46.707'ye yükselmiştir. 2013 yılında tescilli araç sayısı %6 oranında artarak 49.581'e yükselmiştir. 2014 yılında bir önceki yıla göre %7 artış göstermiş ve 53.190'a ulaşmıştır. 2015 yılında bir önceki yıla oranla %7,5 oranında artış göstererek 57.219'a ulaşmıştır. 2016 yılında ise bir önceki yıla oranla %7,3 oranında artış göstererek 61.382'ye ulaşmıştır.

	YILLAR								
	2008	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**
Tescilli Araç Sayısı	38.227	39.385	40.840	44.093	46.707	49.581	53.190	57.219	61.382
Sürücü Belgesi Sayısı	41.468	44.046	46.704	51.208	54.477	58.693	62.994	67.980	77.916

Tablo 28. Yıllara Göre Tescilli Araç ve Sürücü Belgesi Sayısı

Sürücü belgesi sayıları açısından bakıldığında ise 2008 yılından 2015 yılı sonuna kadar sürekli bir artış görülmektedir. 2008'de 41.468 olan bu sayı 2009'da yaklaşık %6 artarak 44.046'ya, 2010'da yaklaşık yine %6 artarak 46.704'e, 2011'de da yaklaşık %10 artarak 51.208'e ulaşmış ve 2012'de %6,3 artarak 54.477'ye ulaşmıştır. Sürücü belgelerindeki artış devam etmiş 2013 yılında %7 artarak 58.693'e, 2014'de yine %7 artış göstererek 62.994'e ve 2015 yılında %8 artarak 67.980'e ulaşmıştır. Bu rakam 2016 yılında 77.916'ya yükselerek %15 artış göstermiştir.

3.11. Tarım ve Hayvancılık

İnegöl İlçe Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü'nden alınan 2016 yılı verilerine göre, İnegöl'ün toplam kültür arazisi 29.784 ha, orman arazisi 49.240 ha, çayır-mera arazisi 11.224 ha, göl-bataklık-kayalık ve meskun yerler 9.817 ha alana sahiptir.

Şekil 30. Arazi Türlerini Dağılımı

İlçemizde toplam 297.840 dekar tarım alanı bulunmaktadır. Tarım alanının 175.100 dekarlık bölümü tarla arazisi, 99.800 dekarlık bölümü meyve bahçeleri arazisi, 11.500 dekarlık bölümü sebze arazisi ve 11.440 dekarlık bölümü ise tarıma elverişli olmayan arazi ve nadasa bırakılmış arazi olarak bilinmektedir.

ÜRÜN ADI	ÜRETİM DEĞERİ (TL)
Bitkisel Üretim	516.261.000,00
Hayvansal Üretim	76.152.500,00
TOPLAM	**592.413.500,00**

Tablo 29. Hayvansal ve Bitkisel Üretim Değerleri (TL)

Şekil 31. Hayvansal ve Bitkisel Üretim Değerlerinin Dağılımı

İnegöl İlçe Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü'nden alınan 2016 yılı verilerine göre İnegöl'deki tarımsal üretimin toplam değerinin %87'sini 516.261.000,00 TL değeriyle bitkisel üretim oluştururken, geri kalan %13'lük kısmını 76.152.500,00 TL değeriyle hayvansal üretim oluşturur. İnegöl'de gerçekleşen tarımsal ve hayvansal üretimin toplam değeri ise **592.413.500,00** TL'dir.

ÜRÜN ADI	ÜRETİM ALANI (Da)	ÜRETİM (ton)
Armut	22.500	90.000
Şeftali	16.200	32.400
Kiraz	12.000	15.600
Elma	10.000	37.500
Ceviz	14.000	10.500
Çilek (örtü altı dahil)	4.800	10.800
Erik	4.000	9.000
Kestane	4.100	1.845
Üzüm (Sofralık Çekirdekli)	2.100	3.150

Tablo 30. Meyvelerin Üretim Alanları ve Miktarları

Şekil 32. Meyvelerin Üretim Alanları ve Miktarları

İnegöl'de üretilen çeşitli meyveleri üretim (ton) ve üretim alanı (Da) açısından karşılaştırdığımızda şeftali, armut, elma, çilek, kiraz, ceviz, erik, kestane ve üzüm (sofralık) arasında armudun 90.000 ton üretimle ilk sırada olduğu görülmektedir. Üretim alanı açısından yapılan kıyaslamada da armut 22.500 dekar üretim alanı ile yine birinciliğini korumaktadır.

Üretim miktarı açısından ikinci sırada 37.500 ton üretim ile elma gelirken, üçüncü sırada 32.400 ton üretim ile şeftali, dördüncü sırada 15.600 ton üretim ile kiraz, beşinci sırada 10.800 ton üretim ile çilek, altıncı sırada 10.500 ton üretim ile ceviz, yedinci sırada 9.000 ton üretim ile erik, sekizinci sırada 3.150 ton üretim ile üzüm (sofralık), dokuzuncu ve son sırada ise 1.845 ton üretim ile kestane yer almaktadır.

Üretim alanları açısından ise ikinci sırada 16.200 dekar üretim alanı ile şeftali gelirken, üçüncü sırada 12.000 dekar üretim alanı ile kiraz, dördüncü sırada 14.000 dekar üretim alanı ile ceviz, beşinci sırada 10.000 dekar üretim alanı ile elma, altıncı sırada 4.800 dekar üretim alanı ile çilek ve yedinci sırada 4.100 dekar üretim alanı ile kestane, sekizinci sırada 4.000 dekar üretim alanı ile erik, dokuzuncu ve son sırada ise 2.100 dekar üretim alanı ile üzüm (sofralık) yer almaktadır.

ÜRÜN ADI	**ÜRETİM ALANI (Da)**	**ÜRETİM (Ton)**
Domates (Salçalık)	1.500	8.250
Domates (Sofralık)	600	1.650
Biber (sivri, çarliston)	950	1.663
Kabak (bal)	400	400
Karpuz	350	613
Kavun	200	300
K. Soğan	220	495
Lahana (beyaz)	950	2.850
Patlıcan	250	625
Hıyar	200	550

Tablo 31. Sebzelerin Üretim Alanları ve Miktarı

Şekil 33. Sebzelerin Üretim Alanları ve Miktarı

İnegöl'de üretilen çeşitli sebzeleri üretim (ton) ve üretim alanı (Da) açısından karşılaştırdığımızda domates (salçalık), domates (sofralık), biber (sivri), bal kabağı, karpuz, kavun, k.soğan, lahana (beyaz), patlıcan ve hıyar arasında 8.250 ton üretimle salçalık domatesin ilk sırada olduğu görülmektedir. Üretim alanı açısından yapılan kıyaslamada da salçalık domates 1.500 dekar üretim alanı ile yine birinciliğini korumaktadır.

Üretim miktarı açısından ikinci sırada 2.850 ton üretimle lahana (beyaz), üçüncü sırada 1.650 ton üretimle sofralık domates, dördüncü sırada 1.663 ton üretimle biber, beşinci sırada 625 ton üretimle patlıcan, altıncı sırada 613 ton üretimle karpuz, yedinci sırada 550 ton üretimle hıyar, sekizinci sırada 495 ton üretimle soğan, dokuzuncu sırada 400 ton üretimle bal kabağı ve onuncu ve son sırada ise 300 ton üretimle kavun yer almaktadır.

Üretim alanı açısından ise ikinci sırada 950 dekar üretim alanı ile lahana (beyaz) ve biber gelirken, üçüncü sırada 600 dekar üretim alanı ile domates (sofralık), dördüncü sırada 400 dekar üretim alanı ile bal kabağı, beşinci sırada 350 dekar üretim alanı ile karpuz, altıncı sırada 250 dekar üretim alanı patlıcan, yedinci sırada 220 dekar üretim alanı ile k.soğan, sekizinci ve son sırada ise 200 dekar üretim alanı ile hıyar ve kavun yer almaktadır.

ÜRÜN ADI	EKİM ALANI (Da)	ÜRETİM (Ton)
Buğday (Ekmeklik)	78.000	39.000
Arpa	4.050	1.620
Yulaf (Yeşil Ot)	3.000	1.200
Ayçiçeği (Yağlık)	15.800	3.950
Ayçiçeği (Çerezlik)	9.200	2.300
Yonca (Yeşil Ot)	8.700	10.875
Fiğ (Yeşil Ot)	4.000	3.200
Patates	8.000	26.000
Mısır (Silaj)	6.200	34.100

Tablo 32. Tahıl Üretim Alanları ve Üretim Miktarı

Şekil 34. Tahıl Üretim Alanları ve Üretim Miktarı

İnegöl'de üretilen çeşitli tarla ürünleri üretim (ton) ve ekim alanı (Da) açısından karşılaştırdığımızda buğday, ayçiçeği (yağlık), mısır (silaj), yonca, fiğ (yeşil ot), yulaf, arpa, ayçiçeği (çerezlik) ve patates arasında buğday 39.000 ton üretimle ilk sırada olduğu görülmektedir. Ekim alanı açısından yapılan kıyaslamada 78.000 dekar ekim alanı ile yine buğdayın birinci sırada olduğu görülmektedir.

Üretim miktarı açısından ikinci sırada 34.100 ton üretimle mısır, üçüncü sırada 26.000 ton üretimle patates, dördüncü sırada 10.875 ton üretimle yonca (yeşil ot), beşinci sırada ise 3.950 ton üretimle ayçiçeği (yağlık), altıncı sırada 3.200 ton üretim ile fiğ (yeşil ot), yedinci sırada 2.300 ton üretim ile ayçiçeği (çerezlik), sekizinci sırada 1.620 ton üretim ile arpa, dokuzuncu ve son sırada ise 1.200 ton üretim ile yulaf (yeşil ot) yer almaktadır.

Ekim alanı açısından ise ikinci sırada 15.800 dekar ekim alanı ile ayçiçeği (yağlık), üçüncü sırada 9.200 dekar ekim alanı ile ayçiçeği (çerezlik), dördüncü sırada 8.700 dekar ekim alanı ile yonca (yeşil ot), beşinci sırada 8.000 dekar ekim alanı ile patates, altıncı sırada 6.200 dekar ekim alanı ile mısır (silaj), yedinci sırada 4.050 dekar ekim alanı ile arpa, sekizinci sırada 4.000 dekar ekim alanı ile fiğ (yeşil ot), dokuzuncu ve son sırada ise 3.000 dekar ekim alanı ile yulaf (yeşil ot) yer almaktadır.

HAYVANSAL ÜRÜNLER	ÜRETİM MİKTARI
Kırmızı Et	780.000 kg.
Süt	17.000.000 lt.
Bal	120.000 kg.
Deri	5.000 adet
Bal Mumu	3.500 kg.
Gübre	30.000 ton
Yumurta	80.000.000 adet

Tablo 33. Hayvansal Üretim Miktarı

İnegöl'de üretilen çeşitli hayvansal ürünlere bakıldığında kırmızı et, süt, bal, deri, bal mumu, gübre ve yumurta görülmektedir. 2015 yılında kırmızı et 780.000 kg, süt 17.000.000 lt, bal 120.000 kg, deri 5.000 adet, bal mumu 3.500 kg, gübre 30.000 ton, yumurta 80.000.000 adet üretilmiştir.

3.12. İnegöl'de Sosyal Güvenlik

	SOSYAL GÜVENCE	KİŞİ SAYISI
AKTİF (ÇALIŞAN)	4A (SSK)	57.302
	4B (BAĞ-KUR)	6.446
	4C (EM. SAN.)	4.359
	TOPLAM	**68.107**
PASİF (EMEKLİ)	4A (SSK)	18.786
	4B (BAĞ-KUR)	8.831
	4C (EM. SAN.)	3.955
	TOPLAM	**31.572**
BAKMAKLA YÜKÜMLÜ OLUNAN	4A (SSK)	44.051
	4B (BAĞ-KUR)	18.760
	4C (EM. SAN.)	10.566
	TOPLAM	**73.377**
GENEL TOPLAM		**173.056**

Tablo 34. Sosyal Güvenlik Verileri

İnegöl Sosyal Güvenlik Merkezi'nden alınan verilere göre 2016 yılı sonu itibariyle ilçemizde SSK, BAĞ-KUR ve Emekli Sandığı'na bağlı aktif olarak 68.107 çalışan, 31.572 emekli ve bunların bakmakla yükümlü oldukları 73.377 kişi olmak üzere toplam 173.056 kişi sosyal güvence altında bulunmaktadır.

3.13. İnegöl'ün İşsizlik Rakamları

İNEGÖL İŞKUR 2016 YILI İSTATİSTİKLERİ	
2016 Yılı İşsiz Kişi Sayısı	7.161 Kişi
Özel Sektör İşe Yerleştirme	2.032 Kişi
İşsizlik Maaşı Bağlanan Kişi Sayısı	6.428 Kişi
Düzenlenen Mesleki Eğitim Kurs Sayısı	2 Kurs
Kurslardan Mezun Kursiyer Sayısı	22 Kişi
İşbaşı Eğitim Programı (EİP) Sayısı	425 Program
İEP'den Yararlanan Kişi Sayısı	560 Kişi
Yarım Çalışma Ödeneği Alan Kişi Sayısı	8 Kişi

Tablo 35. İş-Kur Verileri

Şekil 35. İşsiz Sayısı

Türkiye İş Kurumu'ndan alınan verilere gore, işsiz sayısında 2009 sonunda ciddi bir artış gözlenmiştir. İşsizliğin bu denli artmasının nedeni ise 2008 yılında ABD'de patlak veren Mortgage Krizi ve devamında bunun bir finansal krize dönüşerek tüm dünyaya yayılmasıdır.

Krizin etkisiyle tüm dünyada bir talep daralması yaşanmış ve bunun sonucu olarak firmalar üretimlerini azaltma kararı almışlar, dolayısıyla işgücü taleplerini azaltmışlardır.

Bunun yanında firmalar kriz ortamında ayakta kalabilmek için maliyetlerini düşürmeye çalışmışlar ve bu amaçla da bir kısım çalışanlarını işten çıkarmışlardır. İşte bu iki nedenin birleşmesi sonucu olarak krizle birlikte işsiz sayısında ciddi bir artış yaşanmıştır. 2009'da işsiz sayısı yaklaşık %66 artarak 5.590'a, 2010'da ise bir önceki yıla göre yaklaşık %14 azalarak 4.812'ye gerilemiştir. 2011 yılında işsiz sayısı yaklaşık %24 azalarak 3.665'e düşmüştür. 2012 yılında işsiz sayısı bir önceki yılla aynı kalmıştır. 2013 yılında işsiz sayısı %233 artarak 12.230 ulaşmış, 2014 yılında %33 azalarak 8.224 kişiye düşmüş, 2015 yılında ise bir önceki yıla kıyasla %16 azalarak 6906 kişiye ulaşmıştır. 2016 yılında ise bir önceki yıla kıyasla %3,6 oranında artarak 7.161 olmuştur.

İlçede işsizlik yok denecek kadar azdır. Çevre ilçeler ve bölgelerden servis taşımacılığı yoluyla çok sayıda kişi ilçede faaliyet gösteren firmalara çalışma maksatlı olarak gelip gitmektedir. Hatta mevcut durumda, bölgede nitelikli personel sıkıntısı sürmektedir.

Şekil 36. İşsizlik Maaşı Bağlanan Kişi Sayısı

İşsizlikle doğru orantılı olarak işsizlik maaşı bağlanan kişi sayısı 2008'den 2009 sonuna kadar artmıştır. 2008'de 2.659 kişiye işsizlik maaşı bağlanmışken 2009'da bu sayı yaklaşık %6 artarak 2.825'e, 2010'da ise bir önceki yıla göre yaklaşık %48 azalarak 1.483 olmuştur. 2011 yılında işsizlik maaşı bağlanan kişi sayısında yaklaşık %3'lük bir azalma gözlenmiş ve bu sayı 1.440'a düşmüştür. 2012 yılında işsizlik maaşı bağlanan kişi sayısı bir önceki yıla göre %32 artarak 1.901'e ulaşmıştır. 2013 yılında bu sayı %74 oranında artmıştır.

2014 yılında %10 artmış, 2015 yılında ise %19 artarak 4.363'e ulaşmıştır. 2016 yılında ise %47 artarak işsizlik maaşı bağlanan kişi sayısı 6.428 olmuştur.

Kısa çalışma ödeneği ise yalnızca 2009 yılında, 1.308 kişiye bağlanmıştır. Bunun dışındaki yıllarda herhangi bir kişiye kısa çalışma ödeneği bağlanmamıştır.

Şekil 37. Özel Sektör İşe Yerleştirme Sayıları

2008'de 681 kişi özel sektörde işe yerleşmişken 2009'da bu sayı yaklaşık %50 azalarak 338'e, 2010'da bir önceki yıla göre yaklaşık %143 artarak 820'e ulaşmıştır. 2011'de 2010'a göre yaklaşık %172 artarak 2.232'ye ulaşmıştır. 2012 yılında bir önceki yıla göre %7 düşüşle 2.073 kişi özel sektörde işe yerleşmiştir. 2013 yılında ise bu rakam %95 artış göstermiş ve 4.052 olarak belirlenmiştir. 2014 yılında yaklaşık %1 oranında azalma yaşanmıştır, 2015 yılında ise 2014 yılına göre %18 azalmış 3.295 olarak belirlenmiştir. 2016 yılında ise bir önceki yıla göre % 60 azalmış ve 2.032 olarak gerçekleşmiştir.

Şekil 38. Düzenlenen Kurs Sayısı

Şekil 39. Kurs Eğitimi Alan Kişi Sayısı

İş-Kur tarafından 2008 yılında herhangi bir kurs düzenlenmemiştir. 2009 ve 2010 yıllarında, İş-Kur tarafından 18'er adet, 2011 yılında 8 adet, 2012 yılında 21 adet, 2013 yılında 32 adet, 2014 yılında 8 adet ve 2015 yılında 11, 2016 yılında 2 adet kurs düzenlenmiştir. Düzenlenen bu kurslara katılım sayısı da 2009'da 323, 2010'da 333, 2011'de 125, 2012'de 427, 2013'de 105, 2014'de 119, 2015'de 187 ve 2016 yılında 22 kişidir.

4. İNEGÖL TİCARET VE SANAYİ ODASI

4.1. Üye İlişkileri

4.1.1. İnegöl Ticaret ve Sanayi Odası Üye Profili

2016 Aralık ayı itibariyle Oda'ya kayıtlı üye sayısı 3.678'dur. Kayıtlı üyelerin 3.345 tanesi faal durumdadır. Faal üye oranı %91'dir. Üye profili; üye sayısı, şirket tipine göre aşağıda yer alan tablolarda belirtilmiştir.

ŞİRKET TİPİ	**ADET**
Anonim Şirket	353
Kooperatif	120
Limited Şirket	1.539
Şahıs İşletmesi	1.656
İktisadi İşletme ve Kollektif Şirket	10
TOPLAM	**3.678**

Tablo 36. İnegöl Ticaret ve Sanayi Odası Üye Profili

2016 Aralık ayı itibariyle NACE kodları şeklinde belirlenmiş meslek gruplarına göre üye sayısı aşağıdaki tabloda belirtilmiştir.

MESLEK GRUBU	ÜYE SAYISI
1. Meslek Komitesi	143
2. Meslek Komitesi	171
3. Meslek Komitesi	92
4. Meslek Komitesi	65
5. Meslek Komitesi	174
6. Meslek Komitesi	157
7. Meslek Komitesi	106
8. Meslek Komitesi	80
9. Meslek Komitesi	753
10. Meslek Komitesi	321
11. Meslek Komitesi	230
12. Meslek Komitesi	148
13. Meslek Komitesi	62
14. Meslek Komitesi	343
15. Meslek Komitesi	234
16. Meslek Komitesi	95
17. Meslek Komitesi	62
18. Meslek Komitesi	71
19. Meslek Komitesi	237
20. Meslek Komitesi	134
TOPLAM	**3.678**

Tablo 37. Meslek Gruplarına Göre Üye Sayısı

4.2. Firma Açılış ve Kapanışları

İnegöl Ticaret ve Sanayi Odası Ticaret Sicil Müdürlüğü tarafından 2016 Yılında;

- Anonim Şirket statüsünde **45**
- Limited Şirket statüsünde **201**
- Şahıs Firması statüsünde **145**
- Kooperatif statüsünde **1**
- İktisadi İşletme statüsünde **1** olmak üzere toplam 393 firma kayıt işlemi gerçekleştirilmiştir.

Ayrıca 2016 yılında;

- Anonim Şirket statüsünde **23**
- Limited Şirket statüsünde **40**
- Şahıs Firması statüsünde **152**
- Kooperatif statüsünde **5** olmak üzere toplam 220 firma kayıt silme işlemi gerçekleştirilmiştir.

4.3. SWOT (GZFT) Analizi

SWOT (GZFT) Analizi, incelenen kurumun, güçlü ve zayıf yönlerini belirlemekte, dış çevreden kaynaklanan fırsat ve tehditleri saptamakta kullanılan bir tekniktir. Bu analiz genel olarak kurumu, bulunduğu çevrenin içinde sistematik olarak inceler. Strateji belirleme sürecinin ilk adımını oluşturan SWOT (GZFT) analizi, takip eden aşamalar için kaynak oluşturması ve rehberlik etmesi açısından büyük önem taşır.

SWOT (GZFT) analizinde, kurumun iç bünyesinden kaynaklanan ve kontrol edebildiği "Güçlü Yönleri" ve " Zayıf Yönleri" ile dış çevrede oluşan ve kurumun kontrolü dışında gerçekleşen "Fırsatlar" ve "Tehditler" belirlenir ve değerlendirilir.

Güçlü yönler kurumun amaçlarına ulaşması için yararlanabileceği olumlu hususlar, zayıf yönler ise kurumun başarılı olmasına engel teşkil edebilecek eksiklikler, diğer bir ifadeyle aşılması gereken olumsuz hususlardır. Güçlü ve zayıf yönler belirlenirken kurumun organizasyon yapısı, birimlerin görev ve yetkileri, personel durumu, kurum kültürü, fiziksel kaynaklar, teknolojik altyapı ve mali durum gibi konular dikkate alınır.

Fırsatlar, kurumun kontrolü dışında dış çevrede meydana gelen değişiklik ve gelişmelerden kuruma avantaj sağlaması muhtemel olan durumlardır. Tehditler ise yine kurumun kontrolü dışında, dış çevrede gerçekleşen ve kurumun çalışmalarını sekteye uğratabilecek dış faktörlerdir. SWOT (GZFT) analizi özet olarak, bir kurumun kendini tanıma çabası olup, gelişim için çıkılan yolda "Şu anda neredeyiz?" sorusunun cevabını verir.

Bu düşünceden hareketle, İnegöl Ticaret ve Sanayi Odası "Kurumsal SWOT Analizi" çalışması Bilgi Hizmetleri ve Proje Müdürlüğü tarafından oda organ üyeleri ile yapılan görüşmeler neticesinde gerçekleştirilmiştir.

Bu çalışmada katılımcıların ortak aklını kullanarak, değişen çevresel trendler doğrultusunda yaratıcı ve yenilikçi bir anlayışla, İnegöl Ticaret ve Sanayi Odası'nın geleceğini şekillendirecek stratejik amaç ve hedeflerine veri teşkil edecek "İnegöl Ticaret ve Sanayi Odası Kurumsal SWOT (GZFT) Analizi" yapılmıştır. Ayrıca çalışma kapsamında, katılımcılardan, kurumsal SWOT analizinden elde edilen bilgiler ışığında, odanın kurumsal gelişimine yönelik görüş ve öneriler alınmıştır. Çalışmalar sonucunda hazırlanan İnegöl Ticaret ve Sanayi Odası SWOT (GZFT) Analizi aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Güçlü Yönler:

- ISO 9001 Kalite Yönetim Sistemi
- TOBB Oda/Borsa Akreditasyon Sistemi "A" Sınıfı Akreditasyon
- Köklü, yeniliklere açık ve vizyoner yönetim yapısı
- Güçlü mali yapı
- Donanımlı ve alanında yetkin yönetici ve personel yapısı
- Geniş, güçlü teknolojik altyapı ile bilişim teknolojilerinin etkin kullanımı
- Yönetim Kurulu, Oda Meclisi ve Meslek Komitelerinin aktif çalışmaları
- Kamu Kurumları ve Sivil Toplum Kuruluşları ile güçlü diyalog sağlanarak etkin lobi faaliyetlerinin yürütülmesi
- Üniversite-sanayi işbirliği çalışmaları
- Medya iletişiminin etkin kullanımı
- Dijital arşivleme ve elektronik belge yönetim sistemi kullanımı
- Üye sayısının ve faal üye oranının yüksek olması
- Yeni hizmet binası ve fiziki olanakların yeterliliği
- Şehir merkezinde hizmet veren ek hizmet binası bulunması
- Gelişime ve eğitime açık, genç, dinamik personel yapısı
- Vekâlet sisteminin iyi uygulandığı, iletişim, yardımlaşma ve dayanışmanın güçlü olduğu personel yapısı
- Üyelere ve personele yeterli eğitimin sunulması
- Kurumsallaşma sürecinin tamamlanmış olması
- Üye ile güçlü iletişimin sağlanmış olması
- Düzenli ve yeterli sosyal etkinliklerle personelin yüksek motivasyona ulaşmış olması
- İlk temas noktasında üye ihtiyaç/beklentilerinin tanımlanabilmesi

Zayıf Yönler:

- Üyelere yönelik gazete, bülten vb. düzenli yayınların olmayışı
- Üyelere verilen hizmetlerin etkin tanıtılamaması

Fırsatlar:

- İlçemizde işsizliğin düşük seviyelerde olması

- Girişimciliğin yaygın olması ve bu kültürü artırmaya yönelik faaliyetlerin yapılması
- Bölgedeki planlı büyüme ve Organize Sanayi Bölgelerinin mevcudiyeti
- Fuar alanının bulunması
- Coğrafi konum itibariyle, ülkenin sanayi ve üretim merkezlerine ve hammadde kaynaklarına yakınlık
- İlçemizde gümrük idaresinin hizmet veriyor olması
- İlçemizde, Uludağ Üniversitesine bağlı İnegöl İşletme Fakültesi ve İnegöl Meslek Yüksek Okulu ile H. Sevim Yıldız Mesleki Eğitim Kampüsü'nün bulunması
- İlçemizde sağlık turizmi ve kültür turizminin yüksek potansiyele sahip olması
- Stratejik öneme sahip karayolu, demiryolu, havaalanı ve limanlara yakınlık
- İnegöl Köftesinin coğrafi işaret tescilinin yapılmış olması
- Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı'nın destekleri

Tehditler:

- İlçeye gelen dış göçün ortaya çıkardığı sosyal uyum problemleri
- Kalifiye eleman sayının yetersizliği
- Devlet teşviklerindeki bölgesellik nedeniyle bölgemize sağlanan teşviklerin nispeten daha az olması
- Oda üyelerinin eğitim alma konusuna duyarsız kalmaları
- Kayıt dışı istihdamın ve kayıt dışı faaliyetin yüksek oluşu
- Suriye'den gelen yoğun göç

4.4. PEST Analizi

Çevre analizi kapsamında dünyada ve Türkiye'de yaşanan ekonomik ve sosyal değişimler ışığında İnegöl Ticaret ve Sanayi Odası "PEST Analizi" oluşturulmuştur. Bu bağlamda, dünyada ve Türkiye'de meydana gelen, Odayı etkileyen ve etkileme olasılığı bulunan politik, ekonomik, sosyo-kültürel ve teknolojik dış çevre unsurları ele alınarak aşağıda sunulan PEST Analizi hazırlanmıştır.

	OLUMLU AKIMLAR	OLUMSUZ AKIMLAR
EKONOMİK	- Türk bankacılık sektörünün, mali ve kurumsal yapı itibariyle güçlü seviyede bulunması - İnegöl ve çevresindeki üretim tesislerinin mal ve hizmet talep edene kolay ulaşım imkânı vermesi - Finansal hizmetlerin gelişiminin bölgemizdeki yatırımcılara sürdürülebilir büyüme imkânları yaratması - KOBİ'lerin düşük faiz avantajlarından yararlanıp, kaynak ihtiyaçlarını karşılayabilmeleri - Uygulanan mali disiplin sebebiyle işletmelerin uzun ölçekli planlarını gerçekleştirebilmeleri - Enerji ve yalıtım sektöründe devletin önemli adımlar atması, işletmelerin bundan pozitif fayda sağlamaları.	- İşletme sermayelerinin oluşturulmasında sağlam olmayan, kısa süreli geçici çözümler üretilmesi - Firmaların kâr oranlarının düşmesi ve bu durumun uzun vadede işletmelerin gelişmesini etkilemesi - İşsizlik oranlarının yüksek olmasının nitelikli işgücünde sıkıntı yaratması - Yüksek enerji maliyetinin üretimi pahalı kılarken, Türk sanayisinin uluslar arası piyasalarda rekabet gücünü de olumsuz yönde etkiliyor olması - İhracat yaptığımız ülkelerdeki yavaş büyüme ve duraklama - Markalaşma açısından istenilen düzeye gelinememesi - Kayıt dışı ekonominin varlığının haksız rekabete yol açması - İhracat yaptığımız ülkelerdeki siyasi ve ekonomik krizlerin ihracatımız üzerindeki olumsuz etkisi - Enflasyonun, dövizin ve faizlerin yükselme eğilimine girmesi - Yabancı yatırımcıların ülkemizdeki riski nispeten yüksek görmesi sebebiyle likiditelerini ülkemizden çekmeye başlaması
TEKNOLOJİK	- Bilgi teknolojilerinin gelişimiyle birlikte küresel pazarda iş yapılabilmesi - Şirketlerin değişen müşteri ihtiyaçlarına ve teknolojik yeniliklere cevap verebilmek için insan kaynaklarına yatırım yapması - Türkiye'nin biyokütle, hidroelektrik, güneş, rüzgâr ve jeotermal enerji açısından önemli bir potansiyele sahip olması - Firmaların çözüm odaklı teknoloji entegrasyonu için inovasyon çalışmalarına yönelmeleri - Çevresel ve ekolojik faktörlerin gittikçe önem kazanması, firmaların yeşil işletme kavramına önem vermelerinin sağlanması - İşletmelerin, teknolojinin transfer ve uygulama aşamalarında daha dikkatli bir şekilde planlama yapmaları ve uygulamalarda titizlik göstermeleri	- Ülkemizdeki mevcut enerji kapasitesinin değerlendirilmesinde devlet ve özel sektörün işbirliğinin hızlı gerçekleşmemesi - Firmalarımızın bilgi ekonomisine dayalı rekabette gelişmiş ülkelerdeki rakiplerinin gerisinde kalmaları - Karmaşık teknolojilerin belirlenmesi ve satınalınması sürecinde bazı firmaların bu aktivitelerin gerisinde kalması - KOBİ'lere bilgi ve danışmanlık sağlanarak, yenilikçi faaliyetleri destekleyen kaynak ve enstrümanlara erişimlerinin kolaylaştırılmasına yönelik AR-GE faaliyetlerinin henüz yeterli düzeyde olmaması

	OLUMLU AKIMLAR	OLUMSUZ AKIMLAR
SOSYO-KÜLTÜREL	- Kamuoyunda artan çevresel hassasiyetin işletmelerin çevreye bakışı üzerinde etki oluşturması - Toplumun ihtiyaç ve isteklerini optimum seviyede karşılamak amacıyla işletmelerde ürün kalitesinin artırılmasına yönelik çalışmaların önem kazanması - Kaynakların etkin bir şekilde kullanılmasının sağlanması ile birlikte bu bölgelerde ekonomiyi canlandırmak ve ekonomik faaliyetlerin çeşitliliğini artırmak üzere girişimciliğin teşvik edilmesi ve desteklenmesi - Ülkenin gelişmesine bağlı olarak, bölgemizde hastane, okul, konut imkânının fazlalaşması ve sağlık, eğitim, barınma şartlarında düzelmeler görülmesi	- Yoğun göçün getirdiği kentleşme ve güvenlik sorunları - Suriye'den gelen yoğun göçün çalışma hayatında ve sosyal hayatta ortaya çıkardığı uyumsuzluklar - Firmaların mevcut rekabet ortamında ayakta kalabilmek adına, çalışan kesimin sosyal haklarını kesintiye uğratması - Bölgeler ve iller arasında gelişmişlik farklılığından kaynaklanan eğitim düzeyi farklılığının yaşanması - Gelir dağılımında bölgelere göre adaletsiz bir paylaşımın olması - Tarımsal nüfus ve dolayısıyla kır nüfusunun her geçen gün azalması - İnegöl'de hava kirliliği probleminin çözülememesi - Şehirde artan nüfus ve ekonomik büyümeye paralel olarak yaşanılan trafik ve park yeri problemi
POLİTİK-HUKUK	- Yeni Türk Ticaret Kanununun yürürlüğe girmesinin birçok düzenlemeyi de beraberinde getirmesi - 5684 sayılı Sigortacılık Kanununun sektöre ivme kazandırması - Sanayi envanter sistemini esas alan yeni yatırım-teşvik sisteminin yürürlüğe girmesi - Sermayeyi destekleyen ve girişimciliği teşvik eden kümelenme çalışmalarının bir politika olarak uygulamaya geçirilmesi - DPT, KOSGEB ve Kalkınma Ajansları arasında yapılan işbirliği protokolü ile bölgesel kalkınmaya ve KOBİ'lerin rekabet güçlerini artırmaya yönelik çalışmaların daha hızlı, etkin ve verimli gerçekleştirilmesi	- KOSGEB destekleri ve kredilerinden yararlanmada, vergi ve SSK borcu olan işletmelerin sıkıntı yaşamaları - Kredi Garanti Fonunun işlevinin beklentilere cevap vermemesi - İnegöl'ün il olmaması sebebiyle yaşanan hukuki ve iktisadi engeller - Kentsel dönüşüm projelerinin sahada uygulanmaması nedeniyle alternatif şehir merkezlerinin kurulamaması - AB fonlarından yararlanmak üzere yeterli sayıda proje üretilememesi - Çevre ülkeler ile yaşanılan krizlerin ülke ekonomisine olumsuz etkileri - Komşu ülkelerdeki iç savaş ve bölünmüş yönetimlerin oluşturduğu zeminde ülkemize de etki eden terör eylemleri

Tablo 38. PEST Analizi

SONUÇ

İnegöl Ticaret ve Sanayi Odası'nın Ekonomi Raporu çalışmaları üst yönetimin yanı sıra iç ve dış paydaşlarımızın görüş ve önerileri dikkate alınarak yürütülmüş ve sonuçlandırılmıştır.

İnegöl Ticaret ve Sanayi Odası'nın daha güçlü bir kurumsal yapıya kavuşmasına katkı sağlayacak, yönetim ve uygulama kapasitemizi geliştirecek Ekonomi Raporu kapsamında ulaşmak istediğimiz nihai amacımız, ülkesinde ve bulunduğu bölgede sanayi ve ticaretin gelişmesine, sosyal, kültürel, eğitim ve çevre alanlarındaki faaliyetlerin artmasına katkıda bulunmak ve İnegöl'ün hak ettiği gibi bir marka şehir olmasını sağlamaktır.

KAYNAKÇA

Yüceşahin, M. Murat, (2003); Şehirleşme Süreci Bakımından İnegöl İlçesi Şehirsel Yerleşmeleri, Coğrafi Bilimler Dergisi, s.75-95

Gürpınar, Koray, (2007); Stratejik Yönetim Perspektifinden Mobilya Sektörünün Rekabet Durumunun Analizi ve Değerlendirilmesi

Cebelioğlu, Cengiz, (2006); SWOT Analizi ve Bir İşletme Üzerinde Uygulaması

T.C. Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, "Mobilya Sektörü Raporu (2013/2)"

OAİB (2016), " Mobilya Sektörü Raporu"

DPT; 9. Kalkınma Raporu, Mobilya Sektörü Özel İhtisas Komisyon Raporu

CSIL-2011/Trademap-2016

9. Kalkınma Planı-OİK Raporu –TÜİK
OAİB Değerlendirme Raporu- 2008
www.tuik.gov.tr
www.inegol.gov.tr
www.inegol.bel.tr
inegol.meb.gov.tr
www.e-inegol.org

PAYDAŞLAR

İnegöl Kaymakamlığı

İnegöl Belediyesi

İnegöl İlçe Emniyet Müdürlüğü

İnegöl İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü

İnegöl Gümrük Müdürlüğü

İnegöl İlçe Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü

İnegöl Sosyal Güvenlik Merkezi

İnegöl Devlet Hastanesi

İnegöl Toplum Sağlığı Merkezi

İşkur İnegöl Şube Müdürlüğü

İnegöl Organize Sanayi Bölge Müdürlüğü

İnegöl Mobilya Ağaç İşleri İhtisas Organize Sanayi Bölge Müdürlüğü

Yenice Islah Organize Sanayi Bölge Müdürlüğü

İnegöl Marangozlar ve Mobilyacılar Odası

İnegöl Esnaf ve Sanatkar Odaları

Uludağ Üniversitesi İnegöl İşletme Fakültesi

Uludağ Üniversitesi İnegöl Meslek Yüksek Okulu

Uludağ Elektrik Dağıtım A.Ş.

İngaz A.Ş.

İnegöl Ticaret ve Sanayi Odası
Süleymaniye Mah. 108. Sk. No:24/A (OSB 1. Cad.)
16425 İnegöl / Bursa / Türkiye
Tel: 0 224 714 82 60 Faks: 0 224 714 98 59

Kozahan Temsilciliği
Turgutalp Mah. İstiklal Cad. No:5/7
16425 İnegöl / Bursa / Türkiye
Tel: 0 224 777 0 400 Faks: 0 224 777 0 402

www.itso.org.tr - itso@itso.org.tr
facebook.com/inegoltso - twitter.com/inegoltso